

Informe d'activitat
assistencial:
**SERVEIS DE
REDUCCIÓ DE
DANYS**

Any

2022

Salut/Agència de Salut Pública de Catalunya

S/Sistema de
Salut de Catalunya

Generalitat
de Catalunya

Alguns drets reservats

© 2023, Generalitat de Catalunya.
Departament de Salut.
Agència de Salut Pública de Catalunya
Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la **[pàgina web de Creative Commons.](#)**

Edita:

Agència de Salut Pública de Catalunya
Subdirecció General d'Addiccions VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques.

Primera edició:

Barcelona, desembre de 2023

Assessorament lingüístic:

Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut

Disseny gràfic:

Subdirecció General d'Addiccions VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques.

Disseny de plantilla accessible 1.03:
Oficina de Comunicació. Identitat Corporativa.

Sumari

Introducció	4
Glossari de sigles	6
Persones ateses en els serveis de reducció de danys.....	7
Perfil sociodemogràfic i dades bàsiques sanitàries i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys	11
Programa d'intercanvi de xeringues dels serveis de reducció de danys.....	25
Activitat sanitària i social dels serveis de reducció de danys	32
Equips de carrer	41
Sales de consum	43

Introducció

Els serveis i programes de reducció de danys ofereixen una atenció socio sanitària a les persones que consumeixen drogues amb l'objectiu de reduir l'impacte negatiu d'aquest consum en la salut física i psicosocial, així com per motivar i facilitar el seu accés al tractament i reduir els efectes negatius en la salut pública.

A Catalunya, l'any 2022, es disposa de 19 centres de reducció de danys (CRD), 8 unitats mòbils (UM), 11 serveis d'educació al carrer (EC) i 15 sales o espais de consum supervisat, 13 de les quals estan situades en CRD i 2 en UM.

Els principals serveis i programes que es duen a terme en els recursos de reducció de danys són: el Programa d'intercanvi de xeringues (PIX), el Programa de prevenció i atenció de sobredosis, l'atenció socio sanitària (cribratge de malalties infectocontagioses, educació sanitària, prevenció de malalties de transmissió sexual, etc.) i les sales de consum supervisat.

- El **Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)** consisteix en la dispensació de material higiènic per al consum de drogues per prevenir malalties infectocontagioses associades a pràctiques de risc en el consum per via intravenosa (VIH, VHC i altres) i facilitar l'accés als recursos disponibles de reducció de danys. També s'hi ofereixen altres prestacions com l'educació sanitària, la promoció del retorn del material de consum un cop utilitzat (punt de retorn de xeringues, dispensació de contenidors individuals, etc.), la dispensació d'altres materials per al consum per inhalació (paper d'alumini, pipes), així com de preservatius per tal de prevenir les malalties de transmissió sexual. El PIX es duu a terme en els serveis de reducció de danys i està estès en altres serveis, com ara centres d'atenció i seguiment a les drogodependències, farmàcies, centres d'atenció primària, hospitals i centres penitenciaris. En aquest informe es presenta l'activitat del PIX duta a terme exclusivament pels serveis de reducció de danys.
- El **Programa de prevenció i atenció de sobredosis** és un programa de capacitació de professionals en el maneig de sobredosis amb l'objectiu de formar les persones consumidores de drogues i les persones properes de les persones consumidores que puguin presenciar una sobredosi en: la prevenció, el reconeixement i l'actuació davant d'una sobredosi per opiacis (heroïna, etc.) o per psicoestimulants (cocaïna, amfetamines, etc.). A més de la formació i la pràctica en reanimació cardiopulmonar bàsica, una part important del Programa consisteix en la distribució de naloxona com a antídote per a les sobredosis per opiacis.
- **L'atenció socio sanitària** a les persones que consumeixen drogues facilita el contacte d'aquestes amb els i les professionals per tal d'abordar les seves necessitats mèdiques,

de salut i psicosocials. Quant a la vessant social, s'intenta cobrir les necessitats bàsiques d'aquelles persones que no disposen dels recursos necessaris i tenen dificultat per accedir als serveis socials disponibles.

- Les **sales de consum supervisat** són una altra prestació fonamental de la reducció de danys. Són espais en què les persones poden dur a terme el consum de drogues (per injecció i/o inhalació) en un lloc segur i amb l'acompanyament de professionals sanitaris que els poden ajudar en cas de necessitat. La prestació d'aquest servei és essencial per facilitar una pràctica de venipunció higiènica i sense risc d'infeccions i complicacions orgàniques, prevenir les sobredosis i reduir la morbimortalitat associada al consum de drogues.

La gran majoria dels serveis de reducció de danys fan notificacions al **Registre de reducció de danys** (RRD). L'RRD va entrar en ple funcionament l'any 2015, amb l'objectiu de poder disposar de les dades assistencials dels diferents serveis que s'ofereixen. S'inclouen els propis centres de reducció de danys, els equips de carrer, les unitats mòbils i les sales o espais de consum supervisat integrades a les unitats mòbils o als centres de reducció de danys. L'RRD ha permès la detecció de canvis en l'activitat, avaluació i la implementació de les estratègies adequades en cada moment i en cada lloc.

En aquest informe es presenten les dades d'activitat dels diferents serveis de reducció de danys recollides a l'RRD:

- Els centres de reducció de danys, mitjançant un qüestionari fet *ad hoc*, recullen anualment informació sociodemogràfica, dades sanitàries i de consum. També hi introdueixen dades relatives a l'activitat sanitària que duen a terme –intercanvi de xeringues, cribratges de malalties, analítiques de sang i cures sanitàries, entre d'altres– i dades relatives a les accions socioeducatives –accions d'higiene, d'alimentació, tallers educatius i diferents tipus d'assessorament, entre d'altres–.
- Els equips de carrer i les unitats mòbils hi poden introduir la zona on realitzen l'actuació, les dades de consum de les persones. També hi introdueixen dades relatives a l'activitat sanitària que duen a terme –intercanvi de xeringues, cribratges de malalties, analítiques de sang i cures sanitàries, entre d'altres– i dades relatives a les accions socioeducatives –accions d'higiene, d'alimentació, tallers educatius i diferents tipus d'assessorament, entre d'altres–.
- Des de les sales de consum supervisat es recull informació sobre el consum que es realitza, substància a consumir i via d'administració.

Per tant, l'anàlisi de l'RRD ha permès conèixer el nombre de persones ateses, el perfil sociodemogràfic, dades sanitàries bàsiques i de consum; l'activitat del programa d'intercanvi de xeringues i l'activitat sanitària i social que s'ofereix des dels diferents SRD.

Glossari de sigles

ARD	Àrea de reducció de danys.
CAS	Centre d'atenció i seguiment de les drogodependències
CRD	Centre de reducció de danys
DE	Desviació estàndard
EC	Serveis d'educació al carrer
PIX	Programa d'intercanvi de xeringues
RRD	Registre de reducció de danys
SRD	Serveis de reducció de danys
TSI	Targeta Sanitària Individual
UM	Unitat mòbil
VHC	Virus de l'hepatitis C
VIH	Virus de la immunodeficiència humana

Persones ateses en els serveis de reducció de danys

1

Durant l'any 2022, 5.434 persones han accedit als SRD. Aquesta xifra és un 11% superior a la registrada l'any 2021 (4.893 persones). No obstant això, encara no s'ha recuperat el nombre de persones usuàries dels serveis de RD registrades abans de la pandèmia de la COVID-19 (2019: 6.729 persones; 2018: 6.878 persones).

La taula 1 mostra les persones ateses en els SRD segons tipus de centre i sexe. Cal tenir en compte que una mateixa persona pot acudir a més d'un centre. També s'observa una distribució desigual de les persones que accedeixen a aquests recursos segons el sexe: el 87% (n=4.746) són homes i només el 13% (n=678), dones (taula 1).

Taula 1 Persones ateses en els serveis de reducció de danys per servei en funció del sexe

Servei	Persones ateses*	Homes	Dones	Persones transsexuals
Arrels RD (Lleida)	435 (100,0%)	381 (87,6%)	54 (12,4%)	0 (0,0%)
CADO (Vic)	123 (100,0%)	97 (78,9%)	26 (21,1%)	0 (0,0%)
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.405 (100,0%)	2.109 (87,7%)	292 (12,1%)	2 (0,1%)
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	544 (100,0%)	501 (92,1%)	43 (7,9%)	0 (0,0%)
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	26 (100,0%)	19 (73,1%)	7 (26,9%)	0 (0,0%)
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	392 (100,0%)	316 (80,6%)	76 (19,4%)	0 (0,0%)
CAS Sants-ARD (Barcelona)	0 (0,0%)	-	-	-
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	1 (100,0%)	1 (100,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	117 (100,0%)	90 (76,9%)	27 (23,1%)	0 (0,0%)
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	276 (100,0%)	198 (71,7%)	76 (27,5%)	2 (0,7%)
Centre Robadors (Barcelona)	1707 (100,0%)	1440 (84,4%)	262 (15,3%)	4 (0,2%)
Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	75 (100,0%)	65 (86,7%)	10 (13,3%)	0 (0,0%)

Servei	Persones ateses*	Homes	Dones	Persones transsexuals
Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	16 (100,0%)	14 (87,5%)	2 (12,5%)	0 (0,0%)
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	23 (100,0%)	21 (91,3%)	2 (8,7%)	0 (0,0%)
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	342 (100,0%)	312 (91,2%)	30 (8,8%)	0 (0,0%)
PAI-Alba (Terrassa)	202 (100,0%)	150 (74,3%)	51 (25,2%)	1 (0,5%)
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.118 (100,0%)	1.041 (93,1%)	77 (6,9%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	121 (100,0%)	113 (93,3%)	8 (6,6%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenició (el Prat de Llobregat)	74 (100,0%)	64 (86,5%)	10 (13,5%)	0 (0,0%)
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenició (Gavà)	105 (100,0%)	102 (97,1%)	3 (2,9%)	0 (0,0%)
Total **	5.434 (100,0%)	4.746 (87,3%)	678 (12,5%)	7 (0,1%)

**Persones ateses*: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei.

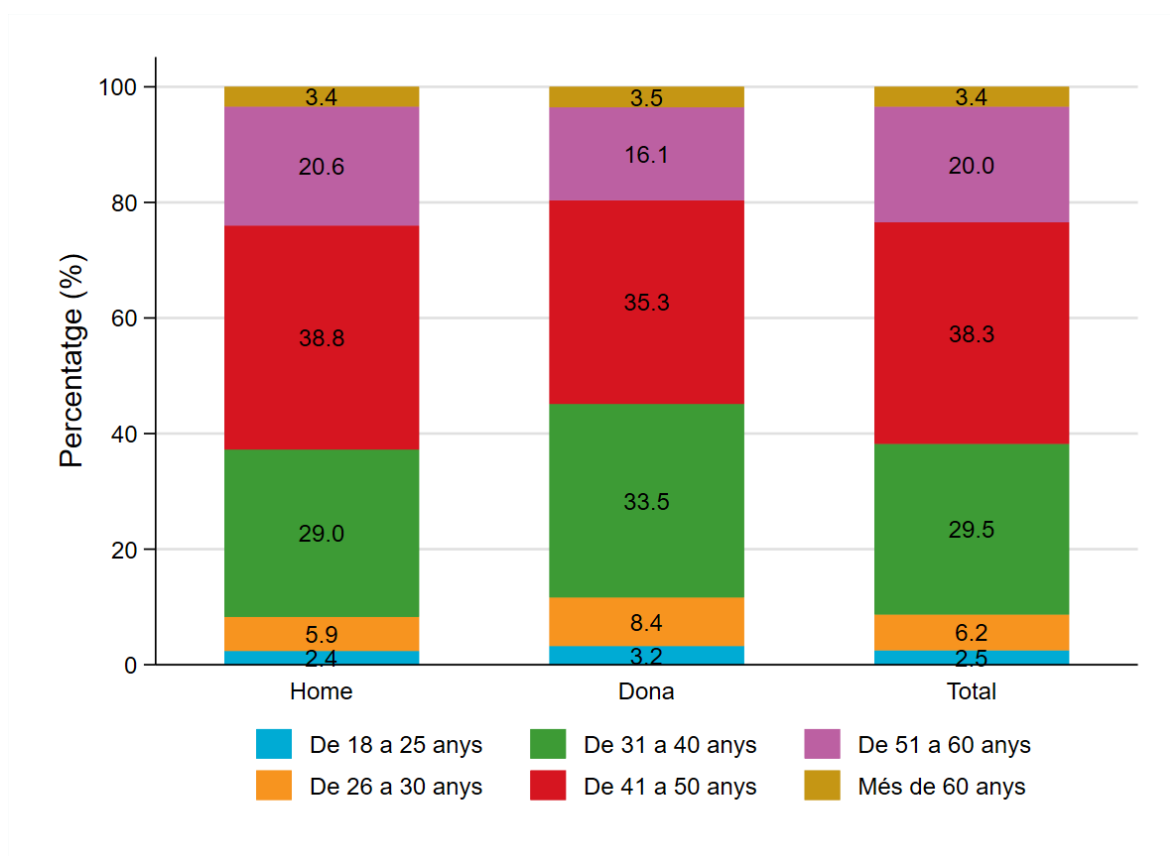
***Total*: nombre total de persones ateses diferents que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

L'edat mitjana de les persones que van fer ús dels SRD durant l'any 2022 és de 43,4 anys (desviació estàndard –DE– de $\pm 9,3$; mediana: 43). L'edat mitjana de les dones és de 42 anys (DE: $\pm 9,7$; mediana: 42) i la dels homes de 43,6 anys (DE: $\pm 9,2$; mediana: 43).

Tal com es pot observar a la figura 1, el 9% de les persones ateses en els serveis de reducció de danys són menors de 30 anys (8% dels homes; 12% de les dones); el 68% tenen entre 30 i 50 anys (68% dels homes; 69% de les dones) i el 23% són més grans de 50 anys (24% dels homes; 20% de les dones).

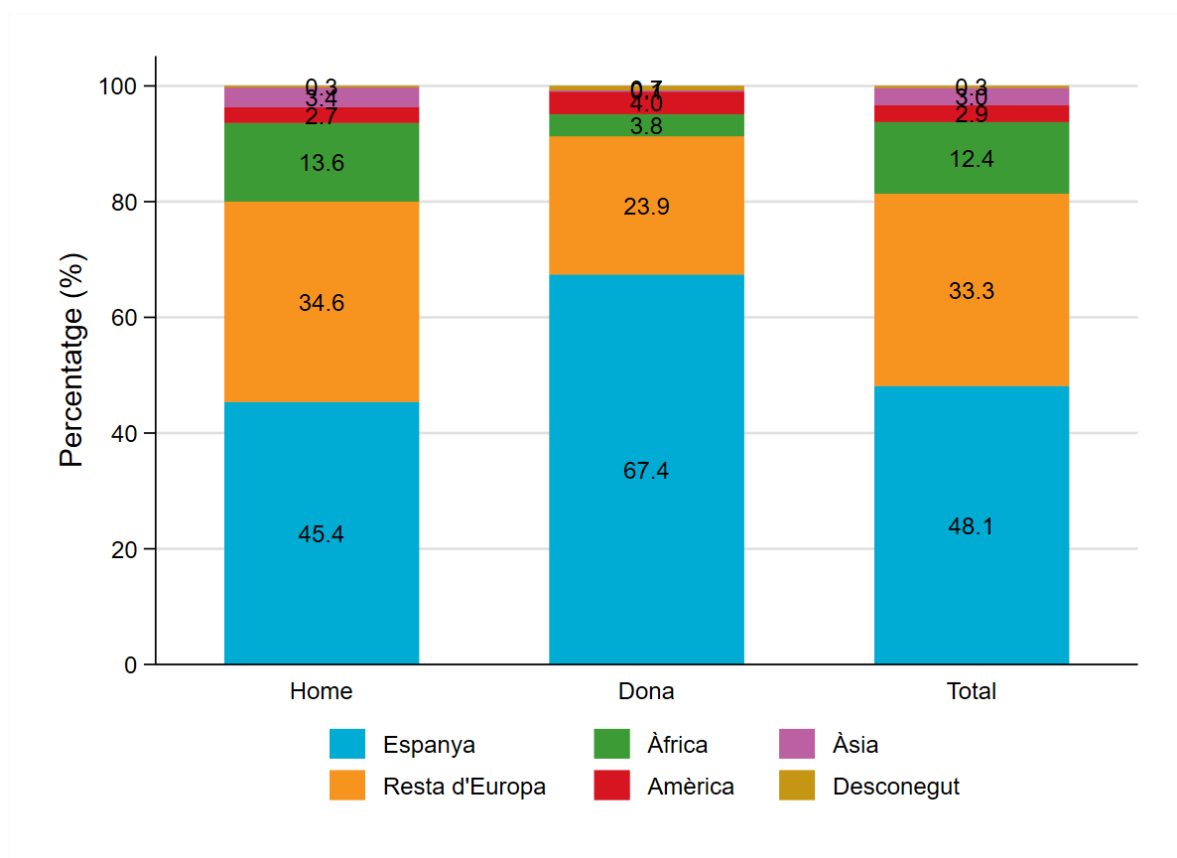
Figura 1. Grups d'edat de les persones ateses en funció del sexe

La figura 2 mostra que el 48% de les persones ateses en els SRD han nascut a Espanya, un 33% a la resta d'Europa –sobretot procedents de Geòrgia, Itàlia i Romania–, i el 12% a l'Àfrica, principalment a Marroc i Algèria.

S'observa que aquests percentatges són força diferents en funció del sexe. Les dones usuàries dels SRD, majoritàriament han nascut a Espanya, exactament un 67%. En canvi, els homes han nascut majoritàriament fora d'Espanya, exactament, un 55%.

Figura 2. Lloc de naixement de les persones ateses en funció del sexe

Perfil sociodemogràfic i dades bàsiques sanitàries i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys

2

A continuació es mostren les dades sobre el perfil sociodemogràfic i les dades sanitàries bàsiques i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys. El recull d'aquestes dades es duu a terme a través de la realització, un cop dins de l'any natural, d'un qüestionari a les persones que fan us del servei.

1.1 Nombre de qüestionaris sobre el perfil sociodemogràfic, dades sanitàries bàsiques i de consum respecte al total de persones ateses en els serveis de reducció de danys (2015-2022)

A la taula 2 es mostra el nombre de qüestionaris realitzats i el percentatge de qüestionaris duts a terme respecte al total de persones ateses

anualment als SRD. Durant el període 2015-2022, el percentatge de qüestionaris duts a terme ha oscil·lat entre el 20% i el 30% del total de persones ateses; a excepció de l'any 2020, on només un 17% de les persones ateses va respondre al qüestionari. És probable que aquesta xifra es veïés afectada per les restriccions de la pandèmia de la COVID-19.

Durant l'any 2022, un 22% (n=1.191) de les persones ateses als SRD han respost el qüestionari, i aquest percentatge ha estat superior al dels últims dos anys.

Taula 2. Nombre de qüestionaris realitzats respecte al nombre de persones ateses

Any	Nombre de persones ateses*	Nombre de qüestionaris realitzats
2015	5.298	1.386 (26,2%)
2016	5.156	1.483 (28,8%)
2017	5.749	1.293 (22,5%)
2018	6.568	1.333 (20,3%)

Any	Nombre de persones ateses*	Nombre de qüestionaris realitzats
2019	6.729	1.424 (21,2%)
2020	5.908	981 (16,6%)
2021	4.893	988 (20,2%)
2022	5.434	1.191 (21,9%)

**Nombre de persones ateses: nombre de persones ateses diferents que han utilitzat cada servei. El nombre de persones ateses que es mostra a la taula pot haver variat respecte a les dades dels informes d'anys anteriors degut a la constant regularització de persones que estaven duplicades en el Registre.*

Les següents anàlisis, que es mostren a l'apartat "Perfil sociodemogràfic i dades bàsiques sanitàries i de consum de les persones ateses en els serveis de reducció de danys", s'han realitzat sobre un total de 1.653 persones. Aquesta xifra correspon al nombre de persones ateses als SRD durant l'any 2022, les quals van respondre al qüestionari durant els anys 2021-2022. Es va decidir tenir en compte dos anys per aconseguir una mostra més representativa de la població usuària dels SRD i, en el cas de les persones que van respondre el qüestionari en ambdós anys, es van agafar les dades del qüestionari respost l'any 2022.

1.2 Dades sociodemogràfiques

A continuació es descriuen les dades demogràfiques de les 1.653 persones a les quals s'ha administrat el qüestionari l'any 2021 i/o 2022. Les dades recollides mostren que el 14% (n=235) són dones. El 15% (n=245) són menors de 30 anys, el 68% (n=1.116) tenen entre 30 i 50 anys, i el 18% (n=289) més de 50 anys.

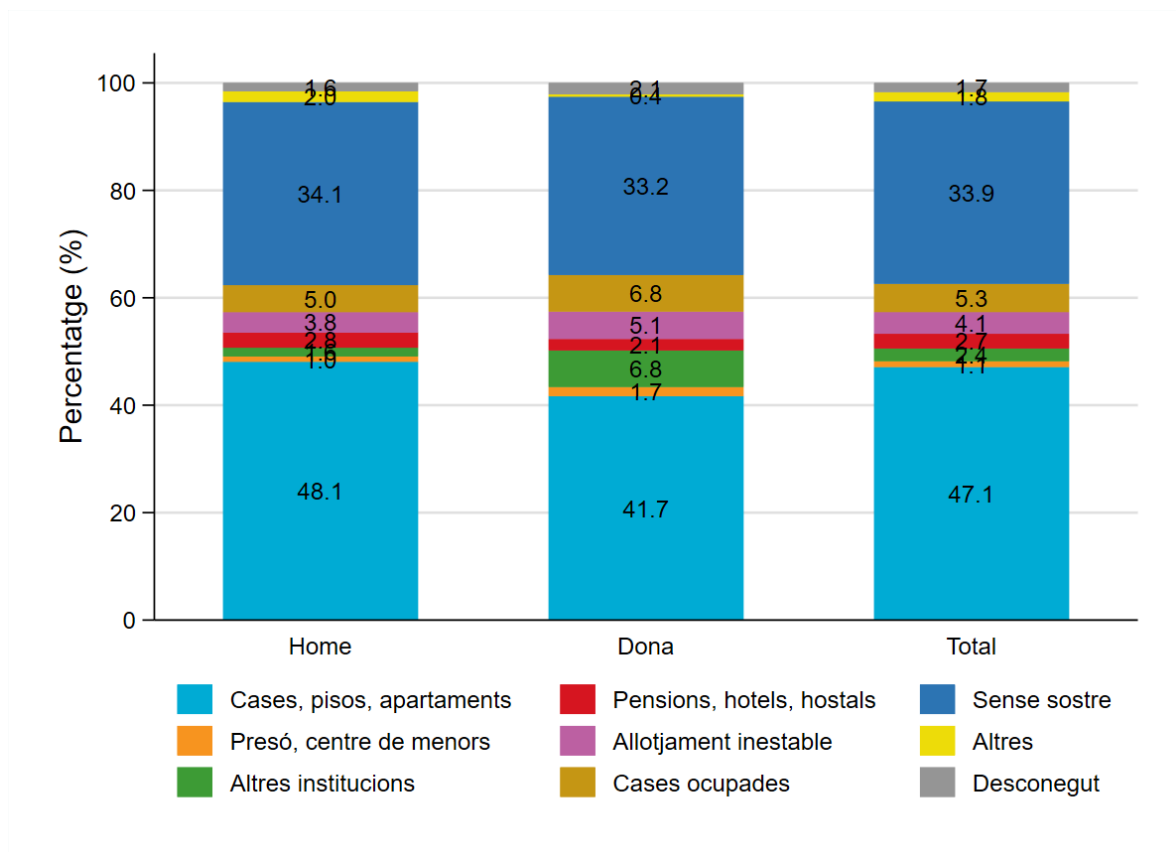
Respecte al lloc de naixement, el 50% de les persones han nascut a Espanya, el 29% a la resta d'Europa, i el 14% a l'Àfrica. Si es té en compte el sexe, el 74% de les dones són nascudes a Espanya (46% homes), el 15% a la resta d'Europa (32% homes), i el 3%, a l'Àfrica (16% homes).

Les dades sociodemogràfiques de les persones que han respost el qüestionari, en comparació amb les ateses, són molt similars, malgrat que les primeres són més joves.

A la figura 3 es mostra la situació de residència de les persones de les quals es coneix el perfil sociodemogràfic. Es pot observar que el 47% viuen en cases, pisos i apartaments (42% de les dones; 28% dels homes); el 34% no tenen un sostre on dormir (33% de les dones; 34% dels homes); el 5% viuen en cases ocupades (7% de les dones; 5% dels homes); el 4% en allotjaments inestables (5% de les dones; 4% dels homes); i el 2% en altres institucions (7 de les dones; 2% dels homes).

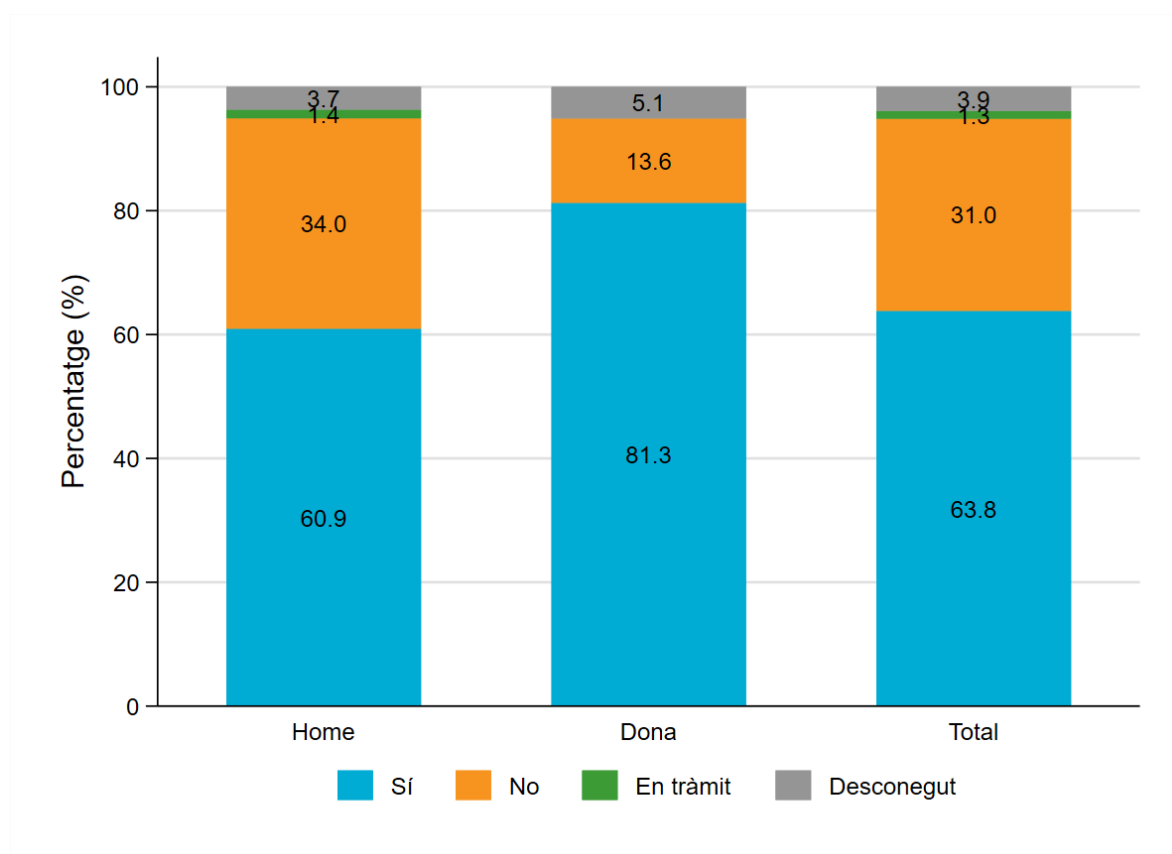
Per tant, si tenim en compte el sexe, observem que hi ha un major percentatge de dones que viuen en institucions no penitenciàries (7% dones i 2% homes) i en allotjaments inestables (5% dones i 4% homes).

Figura 3. Situació de residència de les persones ateses en funció del sexe

La figura 4 mostra que el 64% de les persones enquestades estan empadronades, amb marcades diferències segons el sexe: 81% de les dones i 61% dels homes. Aquestes diferències es poden deure al fet que hi ha més dones nascudes a Espanya, en comparació amb els homes.

Figura 4. Situació d'empadronament de les persones ateses en funció del sexe

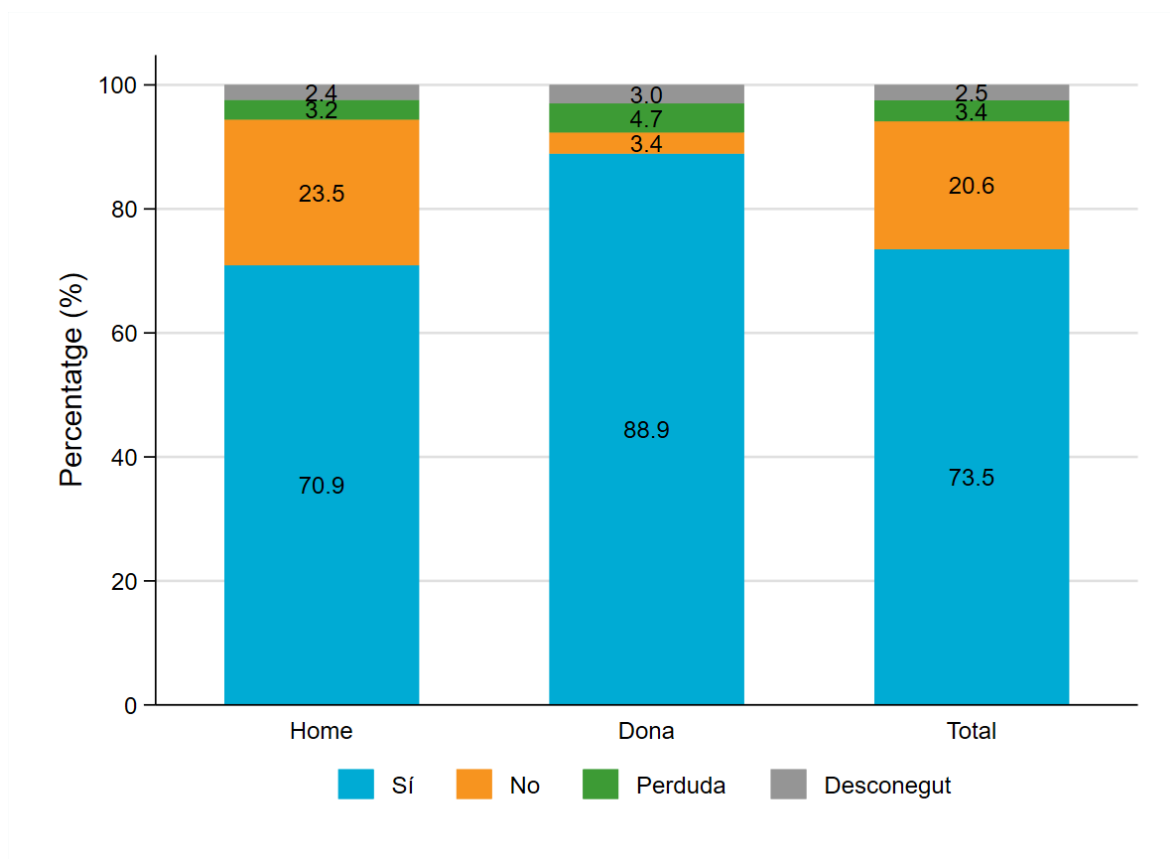

1.3 Dades sanitàries bàsiques

Des de l'any 2004, gràcies al Servei Català de la Salut i a la Subdirecció General d'Addiccions, els professionals de la xarxa d'atenció a les drogodependències (XAD) poden sol·licitar al Departament de Salut la TSI per a persones que no en disposin i que són ateses en els centres d'atenció i seguiment a les drogodependències (CAS) o en els serveis de reducció de danys (SRD). D'aquesta manera es pretén garantir l'accés a l'atenció sanitària de les persones que estan sovint en una situació d'exclusió social a conseqüència de la seva addicció. No obstant això, a la figura 5 s'observa que el 21% de les persones que van respondre al qüestionari no tenen cobertura sanitària i el 3% l'han perdut.

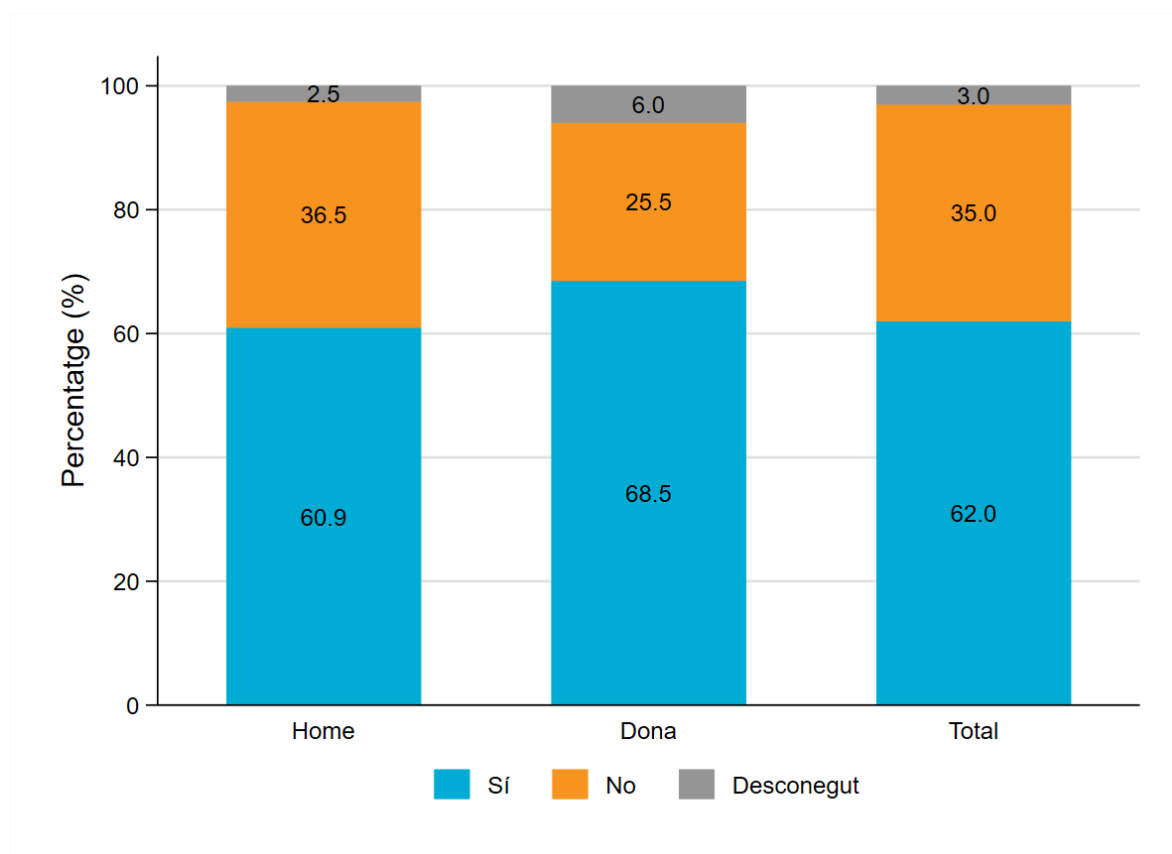
Aquesta situació és diferent si es té en compte el sexe, ja que hi ha un percentatge més elevat de dones que tenen cobertura sanitària (89% dones i 71% homes) que de les que no en tenen (3% dones i 24% homes). El fet que hi hagi un major percentatge de dones nascudes a Espanya pot contribuir a explicar aquestes diferències.

Figura 5. Cobertura sanitària de les persones ateses en funció del sexe

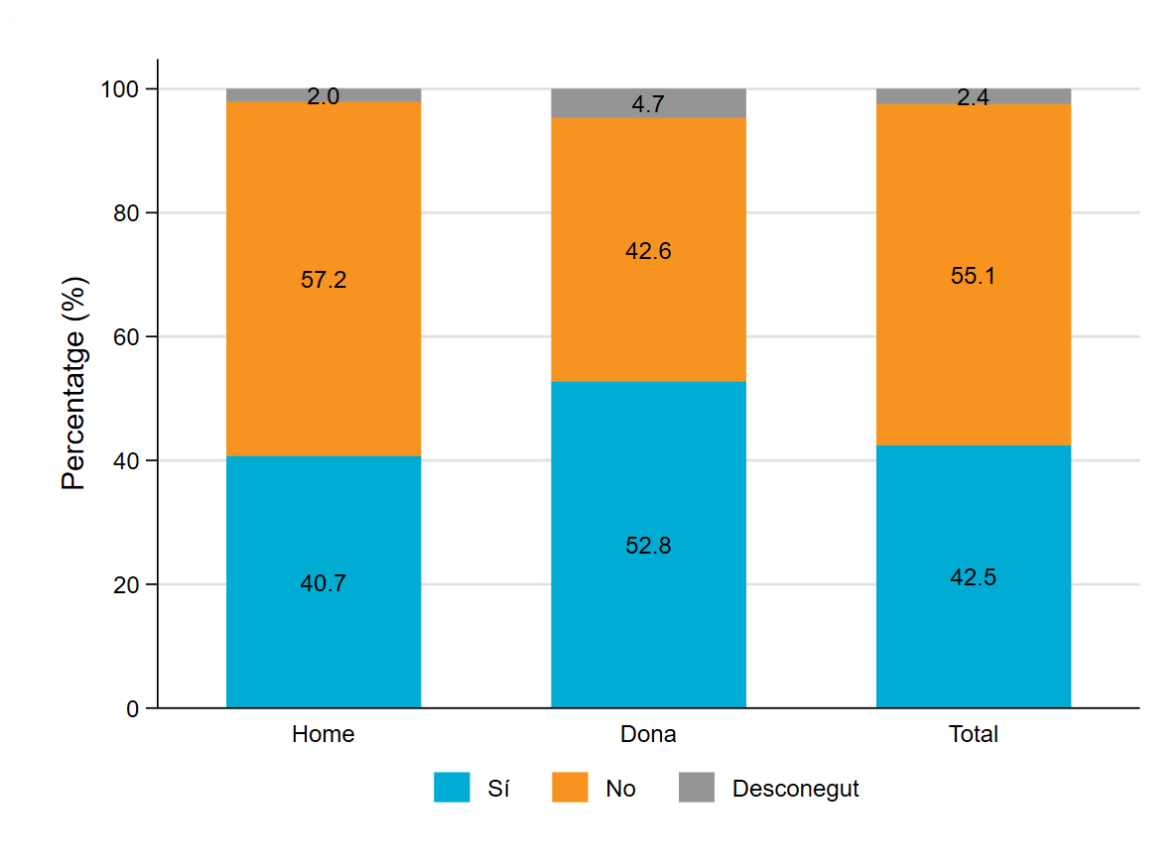
A la figura 6 s'observa que hi ha un 62% de persones que han estat alguna vegada en tractament per drogodependències, i aquest percentatge és superior entre les dones (69% dones i 61% homes).

Figura 6. Tractament previ per drogodependències de les persones ateses en funció del sexe

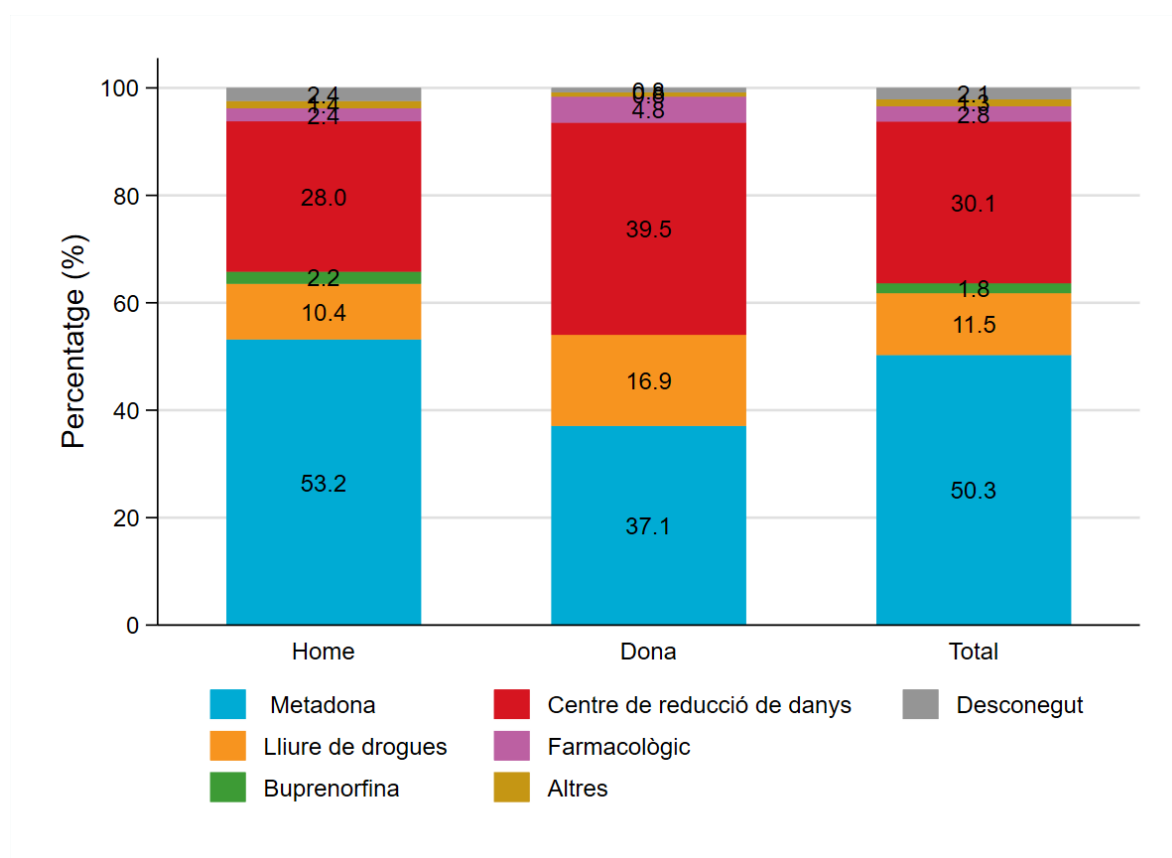
El 43% dels qüestionaris analitzats van indicar que la persona estava en tractament en l'actualitat, percentatge que torna a ser superior en el cas de les dones (53% dones i 41% homes) (figura 7).

Figura 7. Tractament actual de les persones ateses per drogodependències en funció del sexe

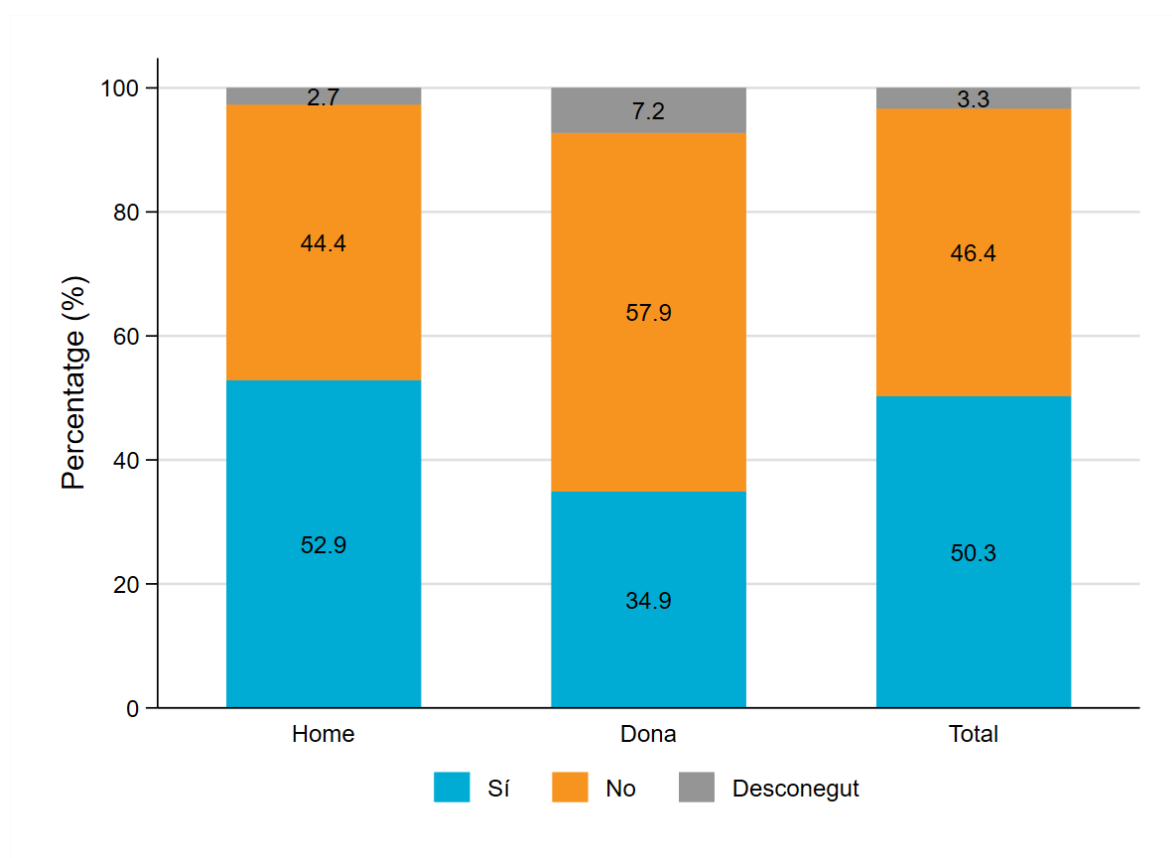
El 50% de les persones que ha respost el qüestionari refereixen que actualment estan en tractament amb metadona. A més, és destacable que el percentatge de persones en tractament amb metadona és força superior entre els homes, un 53% dels homes està en tractament amb metadona vs un 37% de les dones (figura 8). Només l'1,8% estan en tractament amb buprenorfina.

Figura 8. Situació del tractament actual per drogodependències de les persones ateses en funció del sexe

Tal com es mostra a la figura 9, el 50% de les persones que van respondre el qüestionari afirmen haver consumit drogues per la via injectada alguna vegada a la vida, mentre que un 46% afirma no haver-ho fet mai. En el cas de les dones, aquests percentatges són força inferiors respecte als homes (el 35% de dones s'han injectat alguna vegada a la vida i el 53% d'homes).

Figura 9. Percentatge de persones ateses que han fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida en funció del sexe

Infeccions per VIH, VHC i VHB

Quant a les preguntes sobre si s'havien infectat pel virus de la immunodeficiència humana (VIH), el virus de l'hepatitis C (VHC) o el virus de l'hepatitis B (VHB), el 7% afirmava que tenia resultats positius en les proves serològiques pel VIH; el 10%, pel VHC, i el 0,5%, pel VHB (taula 3).

Taula 3. Distribució de resultats positius de VIH, VHC i VHB autodeclarats pels enquestats en funció del sexe

La persona diu	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Infectada pel VIH	99 (7,0%)	24 (10,2%)	0 (0,0%)	123 (7,4%)
Infectada pel VHC	134 (9,5%)	24 (10,2%)	0 (0,0%)	158 (9,6%)
Infectada pel VHB	8 (0,6%)	1 (0,4%)	0 (0,0%)	9 (0,5%)
Total qüestionaris	1.416 (100,0%)	235 (100,0%)	2 (100,0%)	1.653 (100,0%)

A la taula 4 és mostra la prevalença de resultats positius auto declarats per les persones que han respost el qüestionari en funció de si s'han injectat drogues alguna vegada a la vida. Hi ha grans diferències en la prevalença en funció de si s'han injectat drogues alguna vegada a la vida. El 13% de les persones que se n'han injectat responen que estan infectades pel VIH —l'1% de les persones que mai se n'han injectat—; el 18%, pel VHC —l'1% de les quals no se n'han injectat—, i l'1%, pel VHB —el 0,1% en el cas de les persones que mai se n'han injectat—.

Taula 4. Prevalença de resultats positius autodeclarats de VIH, VHC i VHB en funció de si han fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida

La persona diu	Injecció	No injecció	Desconegut	Total
Infectada pel VIH	110 (13,2%)	11 (1,4%)	2 (3,6%)	123 (7,4%)
Infectada pel VHC	151 (18,2%)	7 (0,9%)	0 (0,0%)	158 (9,6%)
Infectada pel VHB	8 (1,0%)	1 (0,1%)	0 (0,0%)	9 (0,5%)
Total qüestionaris	831 (100,0%)	767 (100,0%)	55 (100,0%)	1.653 (100,0%)

Per tant, aquestes dades reforcen la importància de les accions dutes a terme en els SRD per disminuir les infeccions mitjançant la prevenció de les pràctiques de risc associades a l'ús de drogues per via parenteral.

Formació sobre sobredosis

A la taula 5 s'observa que el 10% de les persones enquestades afirmen que han fet formació sobre la prevenció de sobredosis (12% dones i 10% homes). El 10% havia estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos i gairebé el 4% n'havia atès alguna en els darrers 12 mesos. El 50% de les persones enquestades que ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos havia utilitzat la naloxona, i aquest percentatge era més gran en el cas de les dones (67% dones i 47% homes).

Taula 5. Atenció de sobredosis en funció del sexe del total dels qüestionaris atesos.

Formació sobre sobredosi	Homes	Dones	Total
Ha fet formació sobre la prevenció de la sobredosi	139 (9,8%)	29 (12,3%)	168 (10,2%)
Ha estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos	133 (9,4%)	30 (12,8%)	163 (9,9%)
Ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos	51 (3,6%)	9 (3,8%)	60 (3,6%)
Ha utilitzat la naloxona	24 (47,1%)	6 (66,7%)	30 (50,0%)

Total qüestionaris atesos: 1.653 - Qüestionaris atesos per homes: 1.416. Qüestionaris atesos per dones: 235

Entre les persones que s'han injectat drogues alguna vegada a la vida, es pot observar que el 16% ha rebut formació sobre prevenció de sobredosis —el 4% en el cas de les que mai se n'han injectat—; el 15% havia estat testimoni d'una sobredosi en el darrer any —el 5% en el cas de les que mai se n'han injectat—, i el 6% havia atès una sobredosi —el 2% en el cas de les que mai se n'han injectat— (taula 6). Entre les persones enquestades que havien atès una sobredosi en els darrers 12 mesos i que havien utilitzat la naloxona, s'observa una major proporció en el cas de les persones que s'han injectat alguna vegada respecte a les que no s'han injectat mai (56% vs. 25%, respectivament).

Taula 6. Atenció de sobredosi en funció de si s'ha fet servir la via d'injecció alguna vegada a la vida del total dels qüestionaris atesos.

Formació sobre sobredosi	Injecció	No injecció	Desconegut	Total
Ha fet formació sobre la prevenció de la sobredosi	135 (16,2%)	31 (4,0%)	2 (3,6%)	168 (10,2%)
Ha estat testimoni d'una sobredosi en els darrers 12 mesos	125 (15,0%)	37 (4,8%)	1 (1,8%)	163 (9,9%)
Ha atès una sobredosi en els darrers 12 mesos	48 (5,8%)	12 (1,6%)	0 (0,0%)	60 (3,6%)
Ha utilitzat la naloxona	27 (56,3%)	3 (25,0%)	0 (0,0%)	30 (50,0%)

Total de qüestionaris atesos: 1653 - Qüestionaris atesos per persones que fan ús de la via injectada: 831.

Qüestionaris atesos per persones que no fan ús de la via injectada: 767

1.4 Dades de consum

A la taula 7 es mostren les dades relacionades amb el consum de drogues fins a un nombre màxim de tres substàncies. El 55% de les persones enquestades diuen que consumeixen opioides. Entre els opioides, la heroïna és la substància més consumida, el 43% afirmen que consumeixen heroïna; i el 14% consumeix heroïna en combinació amb cocaïna.

S'observen diferències importants en les substàncies consumides segons el sexe. Només el 37% de les dones que consumeixen algun opioide –el 32%, heroïna; el 6%, heroïna i cocaïna combinades–. En el cas dels homes, el 58% diuen que han consumit algun tipus d'opioide; el 45%, heroïna; el 16%, heroïna i cocaïna combinades, i el 7%, metadona.

El 70% de les persones consumeixen algun tipus d'estimulant, i la cocaïna és la substància més freqüentment consumida (el 65%). El consum d'estimulants és una mica superior entre les dones que entre el homes. El 68% de les dones consumeixen cocaïna respecte al 64% dels homes.

El 16% del total expressen que consumeixen alcohol, i aquest percentatge és molt superior en el grup de les dones (29% de dones i 14% d'homes).

Taula 7. Dades del consum de drogues en funció del sexe

Droga	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Opioides	821 (58,0%)	87(37,0%)	0 (0,0%)	908 (54,9%)
Heroïna	637 (45,0%)	76 (32,3%)	0 (0,0%)	713 (43,1%)
Heroïna + cocaïna	223 (15,7%)	15 (6,4%)	0 (0,0%)	238 (14,4%)
Metadona	105 (7,4%)	5 (2,1%)	0 (0,0%)	110 (6,7%)
Buprenorfina	4 (0,3%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	4 (0,2%)
Altres opioides	12 (0,8%)	1 (0,4%)	0 (0,0%)	13 (0,8%)
Estimulants	976 (68,9%)	173 (73,6%)	2 (100,0%)	1.151(69,6%)
Cocaïna	913 (64,5%)	160 (68,1%)	2 (100,0%)	1075 (65,0%)
Amfetamina	102 (7,2%)	29 (12,3%)	0 (0,0%)	131 (7,9%)
Altres estimulants	18 (1,3%)	6 (2,6%)	0 (0,0%)	24 (1,5%)
Hipnosedants	49 (3,5%)	8 (3,4%)	0 (0,0%)	57 (3,4%)
Benzodiazepines	41 (2,9%)	7 (3,0%)	0 (0,0%)	48 (2,9%)
Altres hipnosedants	9 (0,6%)	1 (0,4%)	0 (0,0%)	10 (0,6%)
Al·lucinògens	7 (0,5%)	1 (0,4%)	0 (0,0%)	8 (0,5%)

Droga	Homes	Dones	Persones transsexuals	Total
Cànnabis	148 (10,5%)	31 (13,2%)	0 (0,0%)	179 (10,8%)
Alcohol	203 (14,3%)	68 (28,9%)	0 (0,0%)	271 (16,4%)
Altres	4 (0,3%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	4 (0,2%)
Total qüestionaris	1.416 (100,0%)	235 (100,0%)	2 (100,0%)	1.653 (100,0%)

Una persona pot indicar fins a tres drogues.

Programa d'intercanvi de xeringues dels serveis de reducció de danys

3

En aquest apartat es presenten, entre d'altres, les dades de les persones ateses en el PIX, el nombre de xeringues distribuïdes i retornades, així com el nombre de preservatius distribuïts.

3.1 Persones ateses i xeringues distribuïdes i retornades per servei

Tal com es pot veure a la taula 8, l'any 2022 es van atendre 5.434 persones en els serveis de reducció de danys, de les quals 3.151 eren persones que s'injectaven drogues (58%).

En relació amb el PIX, es van distribuir un total de 453.903 xeringues i se'n van retornar 155.211, que representen el 34% de les lliurades. Ha augmentat en un 11% el nombre de xeringues dispensades respecte a l'any 2020, però ha disminuït un 6,7% el nombre de xeringues retornades. S'ha calculat que, de mitjana, s'han donat 144 xeringues per cada persona que fa ús de la via injectada. Aquests valors equivalen a una cobertura mitjana-alta, segons els valors que estableix l'Organització Mundial de la Salut¹, d'entre 100-200 xeringues/any per persona que s'injecta

Taula 8. Activitat dels serveis de reducció de danys: xeringues distribuïdes i retornades per servei

¹ WHO, UNODC, UNAIDS technical guide for countries to set targets for universal access to HIV prevention, treatment and care for injecting drug users. 2009
https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44068/9789241597760_eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Servei	Persones ateses*	Persones que s'injecten**	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Xeringues per persona que s'injecta
Arrels RD (Lleida)	435	241	18.709	10.360	55,4%	77,6
CADO (Vic)	123	16	108	22	20,4%	6,8
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.405	1.392	92.581	57.849	62,5%	66,5
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	544	507	12.015	5.325	44,3%	23,7
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	26	21	996	367	36,8%	47,4
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	392	325	22.597	3.649	16,1%	69,5
CAS Sants-ARD (Barcelona)	0	-	-	-	-	-
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	1	0	0	0	-	0
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	117	53	3.120	2.170	69,6%	58,9
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues ¹ (Barcelona)	276	210	77	17	22,1%	0,4
Centre Robadors (Barcelona)	1.707	1.054	47.587	12.939	27,2%	45,1
Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	75	74	4.257	1.385	32,5%	57,5
Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	16	16	1.392	624	44,8%	87,0
Equip de Carrer Tarragona (Tarragona)	23	15	697	178	25,5%	46,5
Equip de carrer AEC gris (L'Hospitalet de Llobregat)	26	21	267	101	37,8%	12,7

Servei	Persones ateses*	Persones que s'injecten**	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Xeringues per persona que s'injecta
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	342	332	9.364	2.901	31,0%	28,2
PAI-Alba (Terrassa)	202	12	0	2	-	0,0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.118	1.055	203.557	38.683	19,0%	192,9
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	121	55	1.527	1.349	88,3%	30,5
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	74	70	3.798	1.667	43,9%	54,3
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	105	81	31.773	15.104	47,5%	392,3
Total ***	5.434	3.151	453.903	155.211	34,2%	144,1

¹El Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues disposa d'espai de consum supervisat però no és un punt PIX de dispensació de xeringues. Se'n donen a les persones del Servei per al consum a l'espai de venipunció.

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

**Persones que s'injecten: nombre de persones diferents que fan servir la via d'injecció que ha utilitzat cada servei.

***Total: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

ARD: àrea de reducció de danys.

En canvi, tal com es mostra a la taula 9, durant l'any 2022 els serveis de reducció de danys han distribuït 12.409 preservatius. Aquesta xifra és un 4% inferior a l'observada l'any 2021, que va ser de 12.908. La mitjana de preservatius distribuïts és de 2,3 preservatius per persona atesa.

Taula 9. Activitat dels serveis de reducció de danys: preservatius distribuïts per servei

c	Persones ateses*	Preservatius distribuïts	Preservatius per persona atesa
Arrels RD (Lleida)	435	5.956	13,7
CADO (Vic)	123	240	2,0
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.405	1.390	0,6
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	544	19	0,0
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	26	0	0,0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	392	1.886	4,8
CAS Sants-ARD (Barcelona)	0	0	-
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	1	0	0,0
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	117	173	1,5
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	276	0	0,0
Centre Robadors (Barcelona)	1.707	1.704	1,0
Equip de Carrer ASAUPAM (Badalona)	75	0	0,0
Equip de Carrer ASAUPAM (Santa Coloma de Gramenet)	16	0	0,0
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	23	0	0,0
Equip de carrer AEC gris (L'Hospitalet de Llobregat)	26	49	1,9
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	342	151	0,4
PAI-Alba (Terrassa)	202	3	0,0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.118	770	0,7
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	121	32	0,3
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenió (el Prat de Llobregat)	74	14	0,2
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenió (Gavà)	105	22	0,2
Total ***	5.434	12.409	2,3

**Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.*

****Total: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.*

ARD: àrea de reducció de danys.

A continuació es mostren les dades relatives al nombre de xeringues i preservatius distribuïts i de les xeringues retornades d'altres serveis de reducció de danys que no notifiquen les dades en el Registre de reducció de danys (taula 10).

Taula 10. Activitat d'altres serveis de reducció de danys: usuaris atesos, activitat del PIX

Servei	Persones ateses*	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Preservatius distribuïts
AIDE (Terrassa)	200	8.708	1.700		687
Homes	186				
Dones	14				
Centre de salut, activitats i acollida La Illeta (Reus)	248				
Homes	185	27	15		639
Dones	63				
Metzineres (Barcelona)					
Homes	0	0	0	0	0
Dones	278	3.285	2.122	64%	6.235

**Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.*

Aquest servei no notifica les seves dades en el Registre de reducció de danys.

1.5 Persones ateses, activitat del Programa d'intercanvi de xeringues per sexe

A la taula 11 s'analitzen les dades de l'activitat dels serveis de reducció de danys en funció del sexe de les persones ateses. S'observa que del total de dones ateses (n=678), un 49% s'injecten drogues (n=332), a les quals es va distribuir una mitjana de 114,8 xeringues, amb un retorn del 45%. En el cas dels homes, dels 4.746 atesos en els serveis de reducció de danys, 2.816 s'injecten drogues (59%), als quals es va distribuir una mitjana de 148 xeringues, amb un retorn del 33%.

Taula 11. Activitat dels serveis de reducció de danys: xeringues distribuïdes i retornades en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Persones que s'injecten**	Xeringues distribuïdes	Xeringues retornades	% Xeringues retornades	Xeringues per persona que s'injecta
Home	4.746	2.816	415.772	137.993	33,2%	147,6
Dona	678	332	38.119	17.218	45,2%	114,8
Persona transsexual	7	2	6	0	0,0%	3,0
Desconegut	3	1	6	0	0,0%	6,0
Total ***	5.434	3.151	453.903	155.211	34,2%	144,1

**Persones ateses*: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

***Persones que s'injecten*: nombre de persones diferents que fan servir la via d'injecció que ha utilitzat cada servei.

****Total*: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

Respecte a l'indicador del nombre de preservatius per persona atesa (taula 12), es pot observar que les dones accedeixen a 13 vegades més preservatius que els homes (11,7 dones i 0,9 homes). Segon es descriu a l'informe REDAN 2019 (Monitoratge del VIH, VHC i dels seus determinants en persones que s'injecten drogues usuàries de Centres de Reducció de Danys a Catalunya), un alt percentatge de dones consumidores de drogues realitzen treball sexual, això podria contribuir a explicar perquè les dones són les usuaris principals d'aquest servei.

Taula 12. Activitat dels serveis de reducció de danys: preservatius distribuïts en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Preservatius distribuïts	Preservatius per persona atesa
Home	4.746	4.464	0,9
Dona	678	7.930	11,7
Persona transsexual	7	15	2,1
Desconegut	3	0	0,0
Total ***	5.434	12.409	2,3

**Persones ateses*: nombre de persones diferents ateses.

****Total*: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

Activitat sanitària i social dels serveis de reducció de danys

4

A continuació es mostren les dades sobre l'atenció sanitària i social dels recursos de reducció de danys, pel que fa a analítiques de sang, cribratges de malalties infectocontagioses, vacunacions, serveis d'higiene, alimentació, així com acollides o primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments.

4.1 Activitat sanitària dels serveis de reducció de danys

A la taula 13 es presenten les dades de l'activitat sanitària dels serveis de reducció de danys des de l'any 2019 fins a l'any 2022. S'observa que durant l'any 2022 s'ha començat a recuperar l'activitat sanitària en els centres de reducció de danys. Tot i així, encara s'observen xifres inferiors a les de l'any 2019.

L'any 2022 s'han realitzat: 174 analítiques de sang, 536 cribratges pel VIH, VHC i/o VHB, 133 proves cutànies de la tuberculina (PPD), 3.241 administracions de tractaments directament observats (DDO) per a la tuberculosi, TARGA o medicació psiquiàtrica i 29 vacunacions contra l'hepatitis AB. A la taula 14 es presenten les dades de l'activitat per centre.

Taula 13. Analítiques de sang, cribratges i vacunacions del serveis de reducció de danys 2019-2022

Any	Persones ateses*	Analítica de sang	Cribratges (1)	Administració PPD	DDO (2)	Vacuna hepatitis AB
2019	6.729	252	800	136	3.642	81
2020	5.908	175	339	57	2.805	29

Any	Persones ateses*	Analítica de sang	Cribratges (1)	Administració PPD	DDO (2)	Vacuna hepatitis AB
2021	4.893	153	272	95	3.013	22
2022	5.434	174	536	133	3.241	29

Taula 14. Analítiques de sang, cribratges i vacunacions per centre

Servei	Persones ateses*	Analítica de sang	Cribratges (1)	Administració PPD	DDO (2)	Vacuna hepatitis AB
Arrels RD (Lleida)	435	0	39	0	9	0
CADO (Vic)	123	31	65	19	177	5
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.405	60	78	89	1.400	3
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	544	0	0	0	0	0
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	26	0	0	0	0	0
CAS Sants-ARD (Barcelona)	0	-	-	-	-	-
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	1	0	0	0	0	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	392	80	96	4	786	18
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	117	2	13	18	0	0

Servei	Persones ateses*	Analítica de sang	Cribratges (1)	Administració PPD	DDO (2)	Vacuna hepatitis AB
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	276	0	0	0	0	0
Centre Robadors (Barcelona)	1.707	0	221	3	334	1
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	19	0	0	0	0	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	342	0	0	0	0	0
PAI-Alba (Terrassa)	202	0	0	0	533	0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.118	1	0	0	2	2
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	121	0	0	0	0	0
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenició (el Prat de Llobregat)	74	0	0	0	0	0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenició (Gavà)	105	0	24	0	0	0
Total ***	5.434	174	536	133	3.241	29

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

Cribratges (1): fa referència a cribratges del VIH, del virus de l'hepatitis B i del virus de l'hepatitis C.

DDO (2): dispensació directa observada de tuberculosi, TARGA, medicació psiquiàtrica.

ARD: àrea de reducció de danys.

****Total: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.*

D'altra banda, és destacable l'increment d'educació sanitària, cures bàsiques, acompanyament i sobredosis ateses respecte als anys anteriors.

Taula 15. Cures bàsiques, educació sanitària, acompanyament, aconsellament/intervenció breu terapèutica i sobredosis ateses, 2019-2022

Any	Persones ateses*	Cures bàsiques	Educació sanitària	Acompanyament	Aconsellament/interv. breu ter.	Sobredosis ateses
2019	6.729	252	837	136	3.642	81
2020	5.908	175	339	57	2.805	29
2021	4.893	3.145	13.129	85	12.885	67
2022	5.434	4.338	17.042	104	20.691	126

* *Persones ateses*: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

A la taula 16 es presenta l'activitat per centre. Durant l'any 2022 s'han efectuat 4.338 cures bàsiques, 104 acompanyaments i l'atenció de 126 sobredosis fora dels espais de consum supervisat (calor i cafè, carrer, etc.). Les intervencions de salut més freqüents són l'educació sanitària i l'aconsellament o intervenció breu terapèutica, de les quals s'han efectuat 17.042 i 20.691 intervencions, respectivament.

Taula 16. Cures bàsiques, educació sanitària, acompanyament, aconsellament/intervenció breu terapèutica i sobredosis ateses per centre

Servei	Persones ateses*	Cures bàsiques	Educació sanitària	Acompanyament	Aconsellament/interv. breu ter.	Sobredosis ateses
Arrels RD (Lleida)	435	70	5	1	6	6
CADO (Vic)	123	1	105	3	299	0
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.405	2.311	7.699	14	7.707	85
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	544	0	0	0	0	0
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	26	0	0	0	0	0

Servei	Persones ateses*	Cures bàsiques	Educació sanitària	Acompanyament	Aconsellament/ interv. breu ter.	Sobredosis ateses
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	392	763	1.519	18	1.136	12
CAS Sants-ARD (Barcelona)	0	-	-	-	-	-
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	1	0	1	0	0	0
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	117	50	489	1	488	0
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	276	0	0	0	0	0
Centre Robadors (Barcelona)	1.707	805	2.932	63	3.554	18
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	19	0	2	0	5	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	342	23	389	0	585	0
PAI-Alba (Terrassa)	202	11	1.408	1	3.851	1
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.118	199	334	0	597	4
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	121	35	28	1	326	0

Servei	Persones ateses*	Cures bàsiques	Educació sanitària	Acompanyament	Aconsellament/ interv. breu ter.	Sobredosis ateses
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenició (el Prat de Llobregat)	74	0	308	0	312	0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenició (Gavà)	105	70	1.823	2	1.825	0
Total ***	5.434	4.338	17.042	104	20.691	126

**Persones ateses*: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

ARD: àrea de reducció de danys.

****Total*: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys.

4.2. Activitat social dels serveis de reducció de danys

A la taula 17 es presenten les dades de l'activitat social realitzada pels serveis de reducció de danys des de l'any 2019 fins a l'any 2022. La intervenció socioeducativa dels serveis de reducció de danys és especialment rellevant.

L'any 2022 s'han acumulat un total de 6.255 assistències a tallers educatius, tallers sobre prevenció de malalties i promoció de la salut i d'actuació en cas de sobredosi, entre d'altres. També s'han dut a terme més de 31.826 acollides o primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments, i 287 acompanyaments tant a serveis de salut com socials. A la taula 17 es presenten les dades per centre.

Taula 17. Activitat social dels serveis de reducció de danys, 2019-2022

Any	Persones ateses*	Dutxa Roba	Alimentació	Suplement alimentari	Taller educatiu**	Assistència (3)	Acompanyament
2019	6.729	16.607	61.129	138.835	8.848	42.109	364
2020	5.908	13.786	65.044	65.412	4.772	30.373	273
2021	4.893	12.068	69.020	81.632	6.578	30.425	528
2022	5.434	13.832	61.570	112.734	6.255	31.826	287

**Persones ateses*: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

Assistència (3): primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments

Taula 18. Activitat social dels serveis de reducció de danys

Servei	Persones ateses*	Dutxa Roba	Alimentació	Suplement alimentari	Taller educatiu**	Assistència (3)	Acompanyament
Arrels RD (Lleida)	435	374	476	658	7	564	6
CADO (Vic)	123	537	1.146	0	169	311	6
CAS Baluard-ARD (Barcelona)	2.405	6.052	393	37.034	78	5.142	27
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	544	1	6419	35	1	937	3
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	26	40	0	46	0	25	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	392	2.881	8.278	17.806	359	1.178	48
CAS Sants-ARD (Barcelona)	0	-	-	-	-	-	-
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	1	0	0	0	1	0	0
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	117	1.127	308	1.232	367	4.344	2
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona)	276	0	16.031	103	0	1	0
Centre Robadors (Barcelona)	1.707	0	7	21.114	44	6.585	18
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	23	1	0	36	1	67	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	342	0	0	0	0	1	0

Servei	Persones ateses*	Dutxa Roba	Alimentació	Suplement alimentari	Taller educatiu**	Assistència (3)	Acompanyament
PAI-Alba (Terrassa)	202	7	1.049	4.731	4.727	2.054	0
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	1.118	2.812	27.454	28.837	499	8.467	176
Unitat Mòbil CR Reus (Reus)	8	0	0	7	2	17	0
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	113	0	9	1.041	0	2.112	1
Unitat Mòbil El Prat Àmbit Prevenció (el Prat de Llobregat)	74	0	0	53	0	20	0
Unitat Mòbil Gavà Àmbit Prevenció (Gavà)	105	0	0	1	0	1	0
Total ***	5.434	13.832	61.570	112.734	6.255	31.826	287

**Persones ateses*: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

***Taller educatiu*: fa referència a l'assistència als tallers educatius.

Assistència (3): primeres visites, seguiments, assessoraments i aconsellaments.

ARD: àrea de reducció de danys.

****Total*: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun servei de reducció de danys

5

Equips de carrer

En aquest apartat es presenta l'activitat que han dut a terme els equips de carrer durant l'any 2022.

Tal com es mostra a la taula 19, els equips de carrer han atès 1.278 persones. Del total de persones ateses només es disposa d'informació referent a la droga consumida del 28% (353). El 15% declaren que consumeix heroïna; el 20%, cocaïna; el 8%, heroïna i cocaïna combinades. Una mateixa persona pot declarar el consum de més d'una substància.

El 76% de les persones ateses en aquests serveis fan servir la via parenteral (970 persones).

Taula 19. Drogues consumides per les persones que són ateses pels equips de carrer per dispositiu

Dispositiu	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Desconegut	Persones que s'injecten**
CAS Baluard-EC (Barcelona)	584	77 (13,2%)	81 (13,9%)	8 (1,4%)	461 (78,9%)	479 (82,0%)
Centre Robadors-EC (Barcelona)	847	82 (9,7%)	107 (12,6%)	68 (8,0%)	688 (81,2%)	644 (76,0%)
Equip de carrer ASAUPAM (Badalona)	75	24 (32,0%)	64 (85,3%)	20 (26,7%)	0 (0%)	74 (98,7%)
Equip de carrer ASAUPAM (Sta. Coloma de Gramenet)	16	14 (87,5%)	11 (68,8%)	0 (0,0%)	0 (0%)	16 (100,0%)
Equip de Carrer CR Tarragona (Tarragona)	20	3 (15%)	9 (45,0%)	12 (60%)	2 (10%)	14 (70%)
Equip de carrer AEC Gris (l'Hospitalet)	25	20 (80,0%)	10 (40,0%)	2 (8,0%)	1 (4,0%)	21 (84%)

Dispositiu	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Desconegut	Persones que s'injecten**
de Llobregat)						
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	2	2 (100,0%)	2 (100,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	2 (100%)
Total ***	1.278	193 (15,1%)	252 (19,7%)	106 (8,3%)	925 (72,3%)	970 (75,9%)

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

**Persones que s'injecten: nombre de persones diferents que s'injecten que han utilitzat cada servei.

EC: equip de carrer.

Taula 20. Drogues consumides per les persones que són ateses pels equips de carrer en funció del sexe

Dispositiu	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Desconegut	Persones que s'injecten**
Home	1.081 (84,6%)	163 (15,1%)	209 (19,3%)	92 (8,5%)	779 (72,1%)	829 (76,7%)
Dona	195 (15,3%)	30 (15,4%)	43 (22,1%)	14 (7,2%)	144 (73,8%)	140 (71,8%)
Persona transsexual	2 (0,2%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	2 (100%)	1 (50,0%)
Total ***	1.278 (100,0%)	193 (15,1%)	252 (19,7%)	106 (8,3%)	925 (72,3%)	970 (75,9%)

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses.

**Persones que s'injecten: nombre de persones diferents que s'injecten.

***Total: nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat algun d'aquests dispositius.

Sales de consum

6

A continuació es presenten les dades relatives als consums que s'han realitzat a les sales de consum supervisat durant l'any 2022, així com la seva evolució al llarg dels anys.

6.1 Descripció dels consums

L'any 2022 hi ha hagut 135.789 consums —un 14% més que l'any 2021—, dels quals en el 38% dels casos la droga consumida era la cocaïna; en el 35%, l'heroïna, i en el 22%, l'heroïna i la cocaïna combinades. Durant aquest any, s'han atès un total de 198 sobredosis i cap d'elles ha estat mortal.

Taula 21. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses per sala de consum

Sala	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
Arrels Reducció de Danys (Lleida) (sF)	310	4.697	2.320	2.384	2	9.403	3
CAS Baluard-ARD (Barcelona) (sF)	1.434	24.476	21.276	8.191	5.272	59.215	36
CAS Fòrum-ARD (Barcelona)	374	1.467	2.683	1.045	31	5.226	5
CAS Garbivent-ARD (Barcelona)	3	1	1	0	5	7	0
CAS Lluís Companys-ARD (Barcelona)	167	428	2.301	127	1.276	4.132	3
CAS Sants-ARD (Barcelona)	0	-	-	-	-	-	-

Sala	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
CAS Sarrià-ARD (Barcelona)	0	-	-	-	-	-	-
CAS Vall d'Hebron-ARD (Barcelona)	12	44	31	2	0	77	0
Equipament de Punció Assistida (Badalona)	285	73	3.011	432	7	3.523	0
Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues (Barcelona) ^ç	77	178	4.142	393	30	4.743	22
REDAN La Mina (Sant Adrià de Besòs)	857	15.926	15.093	16.610	1.631	49.260	127
Equip de carrer ASAUPAM (Badalona)	1	0	1	0	0	1	0
Unitat Mòbil CR Tarragona-Campclar (Tarragona)	21	15	120	63	4	202	1
Total ***	2.666	47.305	50.979	29.247	8.258	135.789	198

ARD: àrea de reducció de danys.

sF: aquestes sales de consum disposen de sala per a consum per via inhalatòria a més de la sala d'injecció que tenen totes les sales de consum.

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses que han utilitzat cada servei.

**Nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat alguna sala de consum.

^ç El Centre de primera acollida per a persones sense llar consumidores de drogues

A la taula 22 s'observa que del total de persones consumidores, un 11% van ser dones. És una xifra coherent tenint en compte que el percentatge de consums totals per part de les dones és similar (13%). Els tipus de drogues consumides també són diferents segons el sexe. Les dones consumeixen en major proporció cocaïna (57%) respecte els homes (35%)

i, en canvi, consumeixen menys heroïna (27%) que els homes (36%). El consum combinat d'heroïna i cocaïna és major en el cas dels homes (35%) que en el de les dones (10%). Per últim, les sobredosis ateses per cada 1.000 consums és major en el cas de les dones (2,2%) que en els homes (1,3%), malgrat que en ambdós casos les xifres són baixes.

Taula 22. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses en funció del sexe

Sexe	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
Home	2.367 (88,8%)	42.557 (36,0%)	41.007 (34,7%)	27.440 (23,2%)	7.135 (6,0%)	118.139 (87,0%)	159 (1,3 ***)
Dona	296 (11,1%)	4.747 (26,9%)	9.970 (56,5%)	1.807 (10,2%)	1.123 (6,4%)	17.647 (12,9%)	39 (2,2 ***)
Persona transsexual	2 (0,0%)	0 (0,0%)	2 (100,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	2 (0,0%)	0 (0,0 ***)
Desconeguts	1 (0,0%)	1 (100,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)	1 (0,0%)	0 (0,0 ***)
Total ***	2.666	47.305 (34,8%)	50.979 (37,5%)	29.247 (21,5%)	8.258 (6,1%)	135.789 (100%)	198 (1,5 ***)

**Persones ateses: nombre de persones diferents ateses.*

***Nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat alguna sala de consum.*

****Nombre de sobredosis ateses cada 1.000 consums.*

A la taula 23 es presenten les dades del nombre de consums realitzats en funció de l'edat de les persones que van a les sales de consum. S'observa que el 9% són persones entre 18 i 30 anys; el 70% tenen entre 31 i 50 anys, i el 21% tenen més de 50 anys.

Respecte als consums en funció dels grups d'edat, s'observa que, en general, el percentatge del consum de les persones de fins a 30 anys és més elevat quant a l'heroïna i la cocaïna; el percentatge més elevat per a les persones de 31 a 60 anys és principalment pel consum de cocaïna i, finalment, el de les persones de més de 60 anys és principalment pel d'heroïna.

Cal esmentar que el percentatge més elevat quant al consum d'altres substàncies (metadona, amfetamines, etc.) es produeix en els grups de persones més joves, i arriba al 21% en el grup de joves de menys de 25 anys. El grup d'edat que presenta un nombre més elevat de sobredosis cada 1.000 consums és el de 61 a 70 anys, amb valors de 3,4, —tot i que és el grup amb un menor nombre de consums totals—. Es destaca també que el grup d'edat de 51 a 60 anys arriba a valors de 2,9 sobredosis cada 1.000 consums.

Taula 23. Nombre de consums realitzats per tipus de droga i nombre de sobredosis ateses en funció dels grups d'edat

Grup d'edat	Persones ateses*	Heroïna	Cocaïna	Heroïna + cocaïna	Altres	Total consums	Sobredosis ateses
De 18 a 25 anys	62 (2,3%)	764 (35,0%)	717 (32,8%)	248 (11,4%)	456 (20,9%)	2.185 (1,6%)	2 (0,9 ***)
De 26 a 30 anys	170 (6,4%)	1.901 (41,3%)	1.381 (30,0%)	817 (17,8%)	500 (10,9%)	4.599 (3,4%)	1 (0,2 ***)
De 31 a 40 anys	831 (31,2%)	14.218 (33,9%)	14.684 (35,0%)	8.728 (20,8%)	4.321 (10,3%)	41.951 (30,9%)	38 (0,9 ***)
De 41 a 50 anys	1.025 (38,5%)	16.375 (31,7%)	18.988 (36,8%)	13.889 (26,9%)	2.407 (4,7%)	51.659 (38,0%)	52 (1,0 ***)
De 51 a 60 anys	501 (18,8%)	11.418 (35,9%)	14.563 (45,8%)	5.250 (16,5%)	551 (1,7%)	31.782 (23,4%)	93 (2,9 ***)
De 61 a 70 anys	69 (2,6%)	2.618 (73,1%)	626 (17,5%)	313 (8,7%)	23 (0,6%)	3.580 (2,6%)	12 (3,4 ***)
Més de 70 anys	2 (0,07%)	1 (4,8%)	19 (90,5%)	1 (4,8%)	0 (0,0%)	21 (0,0%)	0 (0,0 ***)
Desconegut	6 (0,2%)	10 (83,3%)	1 (8,3%)	1 (8,3%)	0 (0,0%)	12 (0,0%)	0 (0,0 ***)
Total ***	2.666	47.305 (34,8%)	50.979 (37,5%)	29.247 (21,5%)	8.258 (6,1%)	135.789 (100%)	198 (1,5 ***)

*Persones ateses: nombre de persones diferents ateses.

**Nombre total de persones diferents ateses que han utilitzat alguna sala de consum.

***Nombre de sobredosis ateses cada 1.000 consums.

En els darrers anys està augmentant el consum d'altres substàncies a les sales de consum. L'any 2022 s'ha incrementat en un 36% el nombre de consums d'altres substàncies a les sales respecte a l'any 2021, s'han duplicat respecte a l'any 2020 i s'han incrementat en un 234% respecte a l'any 2019.

A la taula 24 es mostra la distribució dels consums de les altres drogues en funció del sexe i s'observa que més de la meitat d'aquests són consums d'amfetamines (48% homes i 89% dones), i el 45% són consums de metadona via injectada (51% homes i 45% dones).

Taula 24. Distribució dels consums realitzats d'altres drogues en funció del sexe

Altres drogues	Total	Homes	Dones
Metadona	3.744 (45,4%)	3.630 (50,9%)	114 (10,2%)
Fentanil	4 (0,0%)	4 (0,1%)	0 (0,0%)
Altres opioides	39 (0,5%)	34 (0,5%)	5 (0,4%)

Altres drogues	Total	Homes	Dones
Amfetamines	4.422 (53,6%)	3.428 (48,1%)	994 (88,6%)
Altres estimulants	19 (0,2%)	17 (0,2%)	2 (0,2%)
Hipnosedants	11 (0,1%)	6 (0,1%)	5 (0,4%)
Al·lucinògens	15 (0,2%)	13 (0,2%)	2 (0,2%)
Inhalants	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Cànnabis	0 (0,0%)	0 (0,0%)	0 (0,0%)
Total	8.254 (100,0%)	7.132 (100,0%)	1.122 (100,0%)

A la taula 25 es presenten els consums realitzats en funció de la via d'administració. El 72% dels consums es van realitzar per via injectada; el 27%, per via pulmonar —cal tenir en compte que només hi ha dues sales que disposin de sala per al consum per via inhalada—, i l'1%, per via intranasal.

Taula 25. Drogues consumides per via d'administració. Totes les sales de consum juntes

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	27.273	27,8%	19.576	53,8%	456	38,3%	47.305	34,8%
Cocaïna	38.495	39,2%	11.858	32,6%	626	52,5%	50.979	37,5%
Heroïna + cocaïna	28.209	28,7%	1.003	2,8%	35	2,9%	29.247	21,5%
Altres *	4.198	4,3%	3.973	10,9%	75	6,3%	8.258	6,1%
Total	98.175 (72,3%)	100,0%	36.410 (26,8%)	100,0%	1192 (0,9%)	100,0%	135.789 (100%)	100,0%

Hi va haver 12 consums per via oral sumats al total.

Si s'analitzen, segons el sexe, els consums realitzats en funció de la substància i la via d'administració, no s'observen grans diferències en el percentatge de consums segons la via d'administració; destaca el fet que els consums per via intranasal en les dones van ser del 2% i, en els homes, de l'1%. En canvi, s'observen més diferències pel que fa a les substàncies consumides (taules 26 i 27).

Taula 26. Drogues consumides per via d'administració dels consums duts a terme per homes

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	25.193	29,0%	16.919	55,3%	445	56,8%	42.557	36,0%
Cocaïna	31.004	35,7%	9.742	31,9%	261	33,3%	41.007	34,7%

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna + cocaïna	26.566	30,6%	847	2,8%	27	3,4%	27.440	23,2%
Altres *	4.006	4,6%	3.068	10,0%	50	6,4%	7.135	6,0%
Total	86.769 (73,4%)	100,0%	30.576 (25,9%)	100,0%	783 (0,7%)	100,0%	118.139	100,0%

Taula 27. Drogues consumides per via d'administració dels consums duts a terme per dones

Droga	Injectada	% injectada	Pulmonar	% pulmonar	Intranasal	% intranasal	Total	% total
Heroïna	2.080	18,2%	2.656	45,5%	11	2,7%	4.747	26,9%
Cocaïna	7.491	65,7%	2.114	36,3%	365	89,2%	9.970	56,5%
Heroïna + cocaïna	1.643	14,4%	156	2,7%	8	2,0%	1.807	10,2%
Altres *	192	1,7%	905	15,5%	25	6,1%	1.123	6,4%
Total	11.406 (64,6%)	100,0%	5.831 (33,0%)	100,0%	409 (2,3%)	100,0%	17.647	100,0%

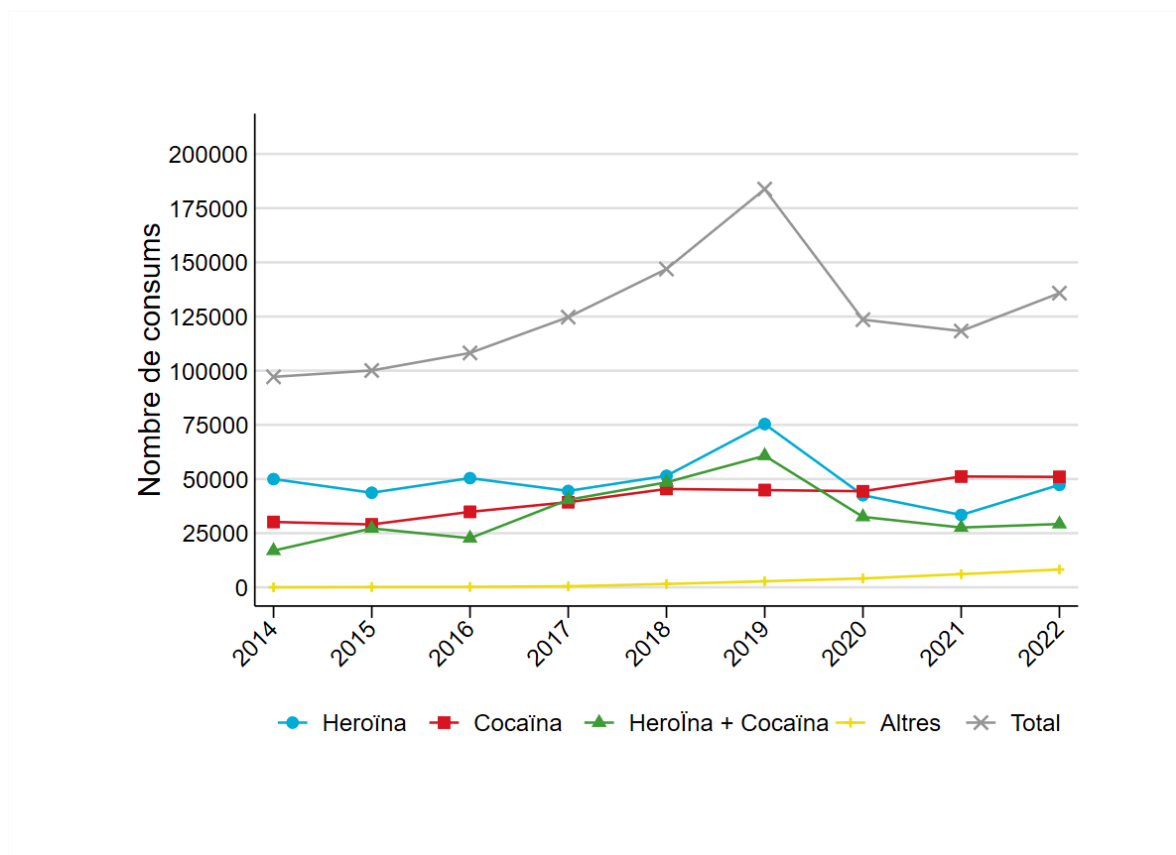
Hi va haver 1 consum per via oral sumat al total.

6.2. Evolució dels consums

Respecte a l'evolució del nombre de consums realitzats a les sales de consum supervisades, s'observa que fins a l'any 2019 havia augmentat de manera considerable el nombre de consums (figura 10). El nombre de consums realitzats de cocaïna ha augmentat els darrers anys d'una manera sostinguda.

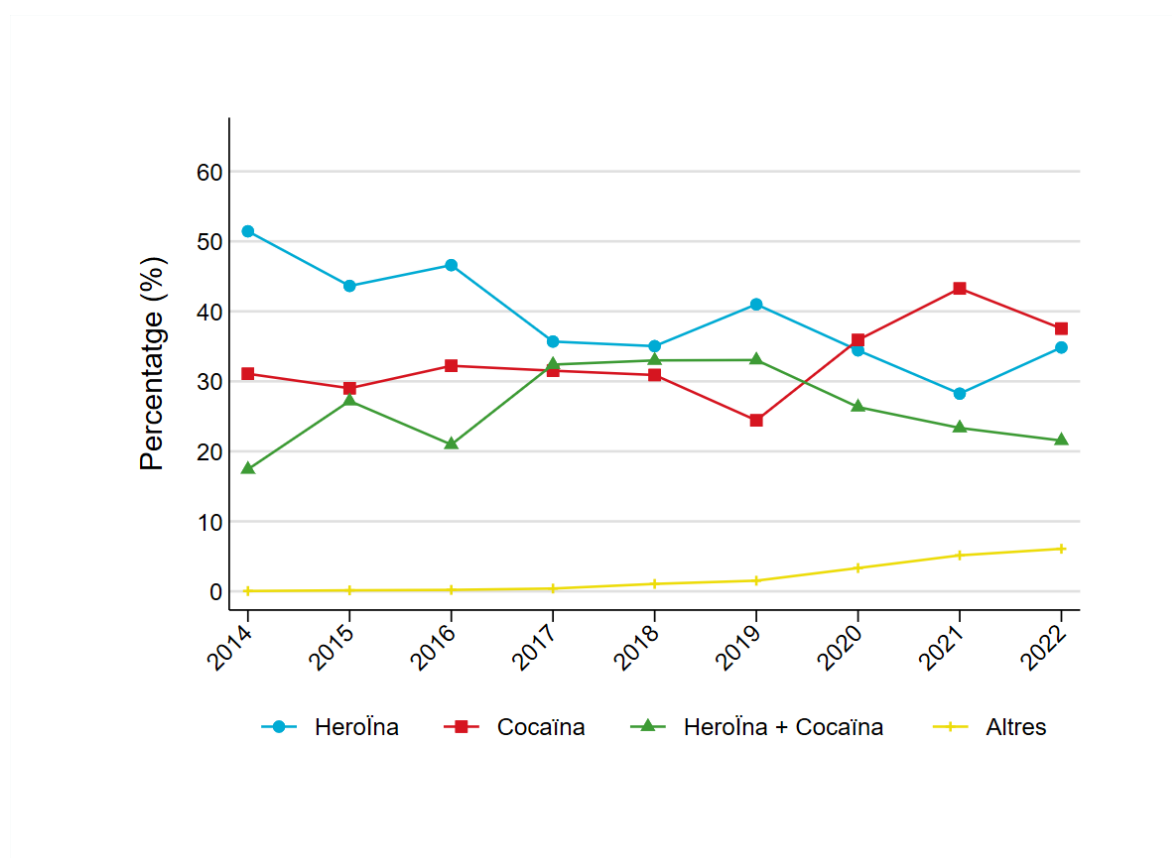
L'any 2022 ha augmentat el nombre de consums per a totes les substàncies, excepte en el cas de la cocaïna que es manté estable, respecte a l'any 2020 i l'any 2021. També es destaca un increment considerable del nombre de consums d'altres substàncies.

Figura 10. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la substància

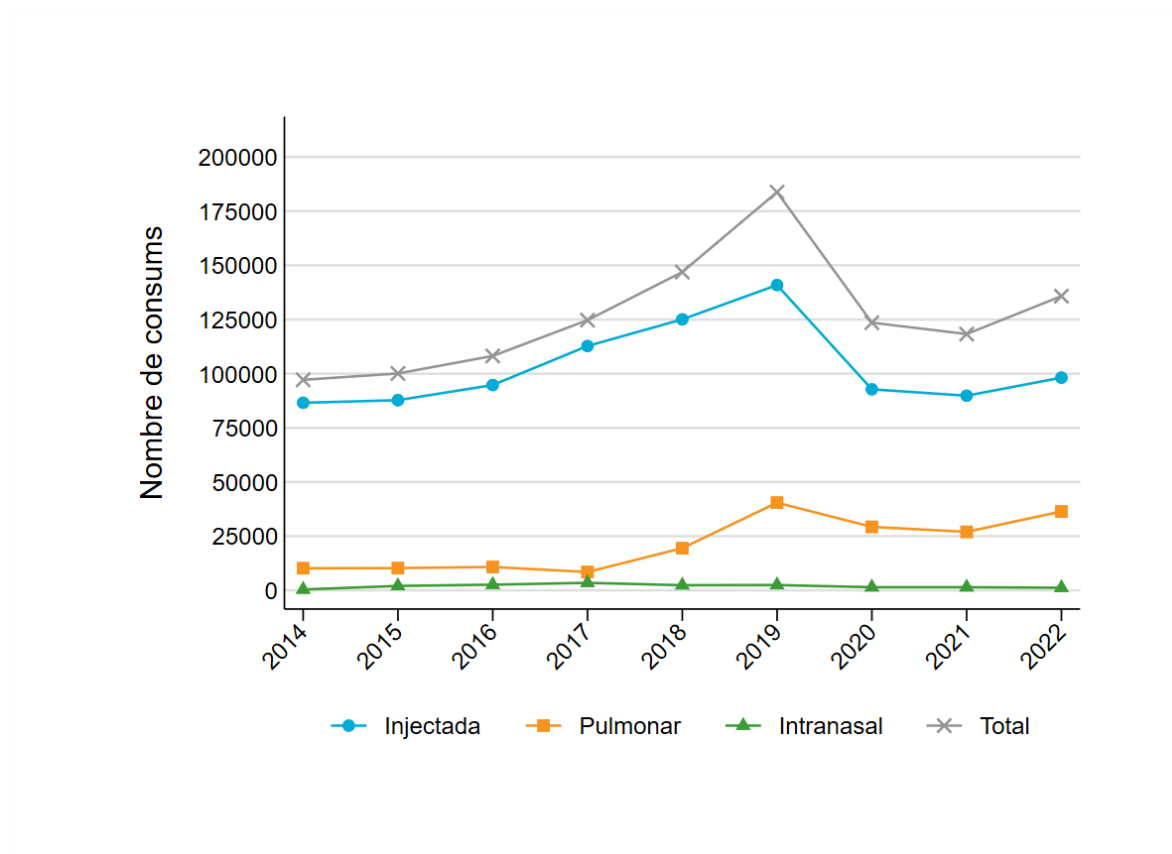
En analitzar l'evolució del percentatge de consums realitzats de cada substància, s'observa que el percentatge de consums de l'heroïna ha augmentat aquest darrer any, amb percentatges similars als de l'any 2020. Pel que fa al percentatge de consum de cocaïna, aquest ha disminuït respecte a l'any 2021. Quant al consum d'heroïna i cocaïna combinades, ha augmentat des de l'any 2014 fins a l'any 2017, i s'ha mantingut constant en els darrers anys, amb una disminució els tres darrers anys. Finalment, es destaca un augment important del percentatge d'altres substàncies, amb un increment de 5 punts percentuals des de l'any 2018.

Figura 11. Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la substància

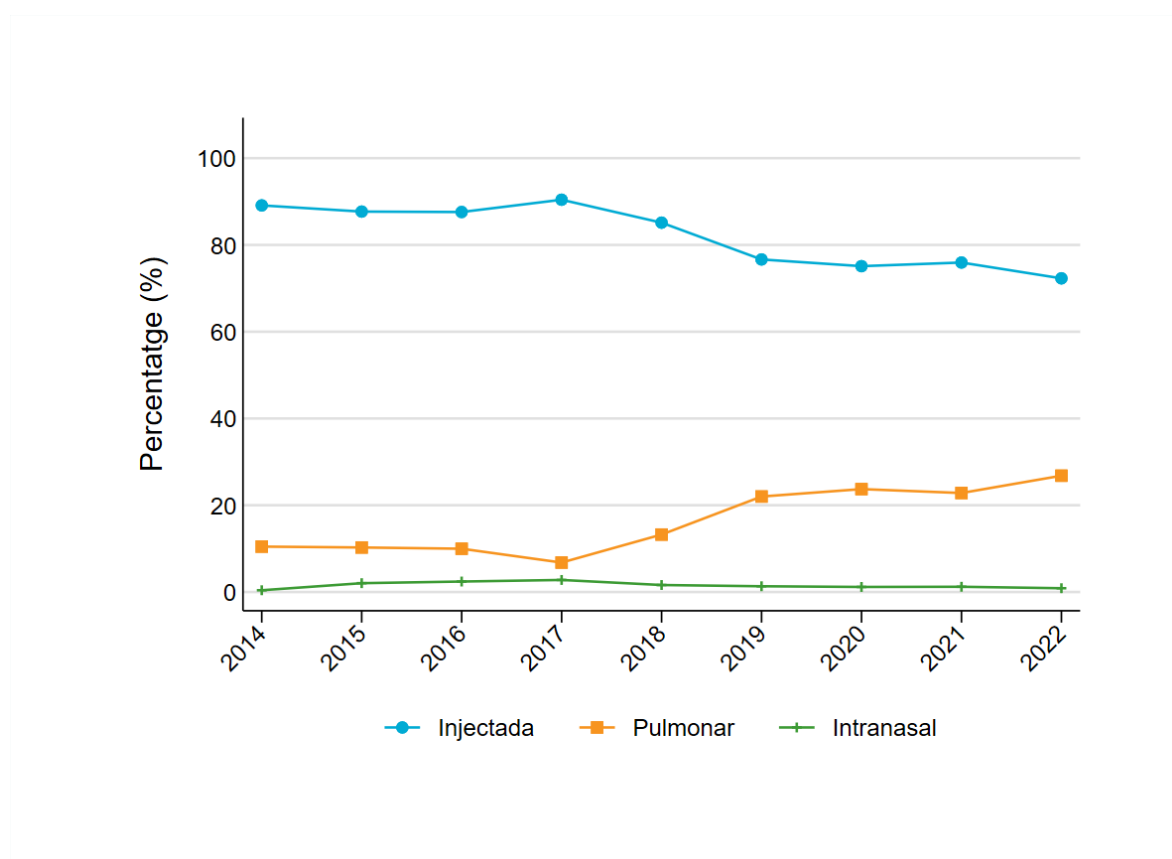
A la figura 12 s'observa que el nombre de consums per via parenteral duts a terme a les sales de consum ha anat augmentant al llarg dels anys, excepte en els anys 2020 i 2021, en què disminueixen tots els consums. Durant l'any 2022 s'observa un lleuger increment del nombre de consums via parenteral i augmenten el nombre de consums via pulmonar.

Figura 12. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la via d'administració

Quan s'analitza l'evolució del percentatge de consums realitzats en funció de la via d'administració, es pot observar que el percentatge de consums per via parenteral continua disminuint, fet que coincideix amb l'augment del percentatge de consums que es fan per via pulmonar. L'any 2022 s'observa el percentatge més elevat de consums via pulmonar (27%) i el percentatge més baix de consums via injectada (72%) de tota la sèrie històrica (figura 13).

Figura 13. Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la via d'administració

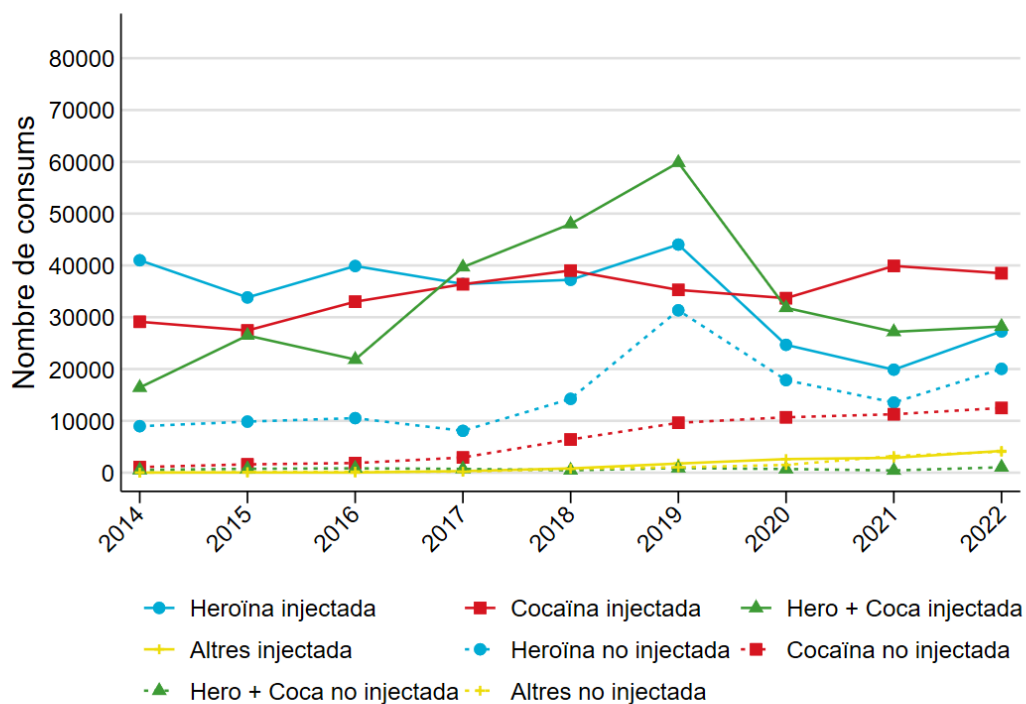

A la figura 14 s'analitza el nombre de consums realitzats en funció de la substància i de la via d'administració; i s'observa que el nombre de consums d'heroïna s'ha mantingut força estable en els darrers anys, excepte durant el període 2020-2021, en què disminueix tant el nombre de consums per via parenteral com el de consums per via no parenteral. Pel que fa el nombre de consums d'heroïna a l'any 2022, s'observa un lleuger repunt respecte a l'any 2021 per ambdues vies.

Quant al nombre de consums per cocaïna, s'observa un creixement sostingut al llarg dels anys i, en els darrers quatre anys s'observa una tendència a l'estabilització.

Finalment, el nombre de consums per l'heroïna i cocaïna combinades per via parenteral havia anat augmentant en els darrers anys, i ha passat d'uns 20.000 consums l'any 2016 a 60.000 l'any 2019. L'any 2020 va disminuir dràsticament a la meitat, tendència que es manté amb menor intensitat l'any 2021 i 2022.

Figura 14. Evolució anual del nombre de consums realitzats segons la substància i la via d'administració

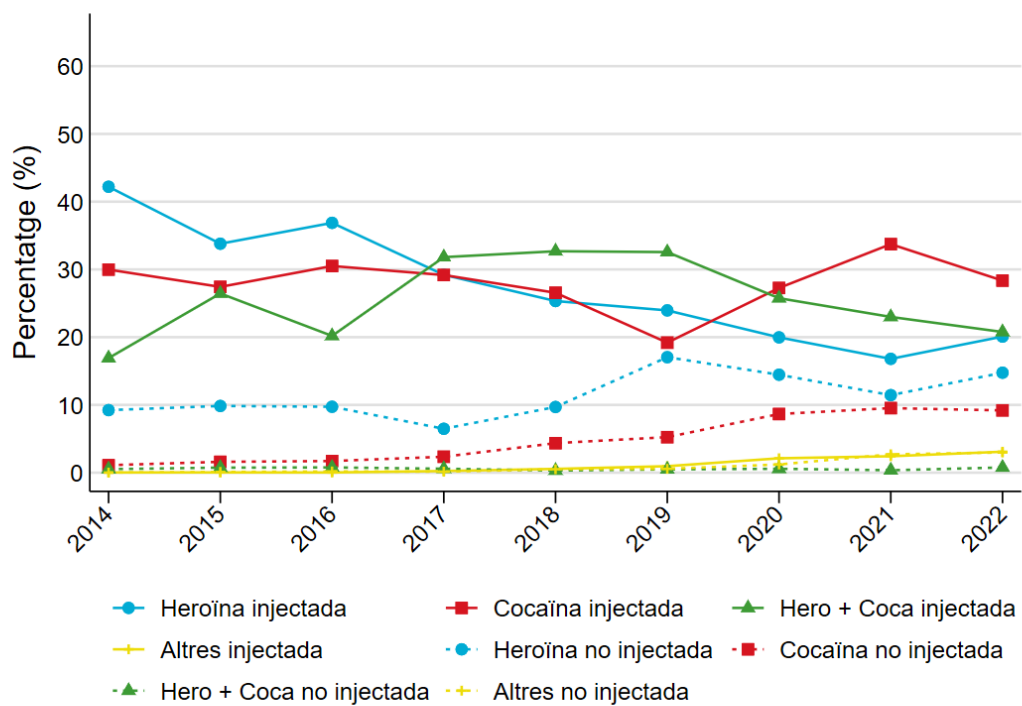

Respecte a l'evolució del percentatge de consums realitzats en funció de la substància i la via d'administració (figura 15), s'observa que el percentatge de consums d'heroïna per via parenteral ha anat disminuint al llarg dels anys fins l'any 2021. No obstant això, durant l'any 2022 s'observa un lleuger increment respecte a l'any 2021.

Pel que fa al percentatge de consums de cocaïna per via parenteral, que estava disminuint en els darrers anys, s'observa que, durant el període 2020-2021, va augmentar. No obstant això, durant l'any 2022 ha disminuït el percentatge de consum de cocaïna per via parenteral i, pel que fa al de cocaïna per via no parenteral, hi ha una tendència a l'estabilització.

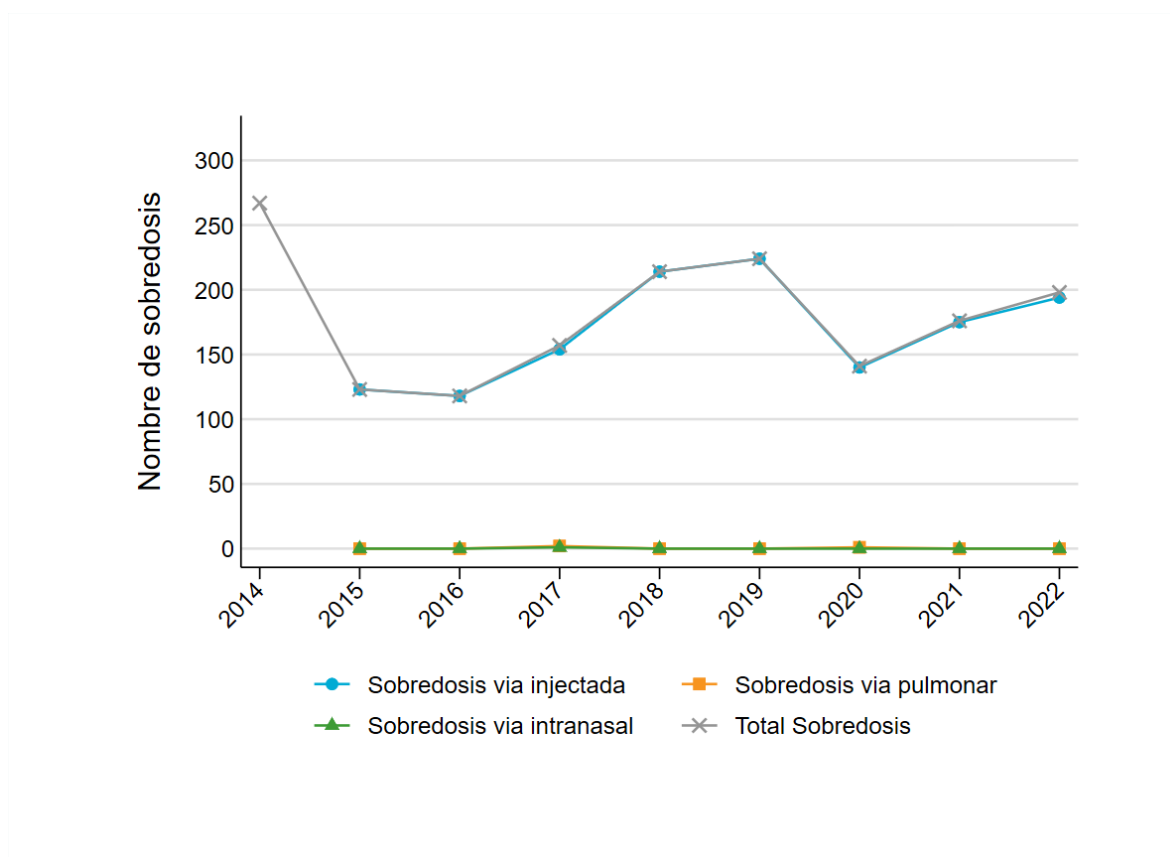
El percentatge de consum d'heroïna i cocaïna combinades per via parenteral s'ha mantingut constant des del 2017, amb una tendència a la disminució des de l'any 2020.

Figura 15 Evolució anual del percentatge de consums realitzats segons la substància i la via d'administració

Finalment, tal com es mostra a la figura 16, s'ha analitzat el nombre de sobredosis comptabilitzades en funció de la via de consum. Es pot observar que, amb l'excepció de l'any 2020, en els darrers anys ha augmentat el nombre de sobredosis a les sales de consum i gairebé la totalitat han estat causades per consums per via parenteral, la qual cosa corrobora el fet que per aquesta via hi ha més incidència de sobredosis.

Figura 16. Evolució anual del nombre de sobredosis segons la via d'administració

Si es mira el nombre de sobredosis per cada 1.000 consums injectats, es pot observar que en la majoria dels anys els valors d'aquest indicador estan al voltant de les 1,5 sobredosis per cada 1.000 consums per la via d'injecció. L'any 2022 arriba a valors de 2 sobredosis per cada 1.000 consums (figura 17).

Figura 17. Evolució anual del nombre de sobredosis per cada 1.000 consums segons la via d'administració

